ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ଓ ମହାମାରୀରୁ ସୁରକ୍ଷା

(ସହାୟକ ପୁସ୍ତିକା - ୪)

ସପ୍ତମ ଶ୍ରେଣୀ

ଶିକ୍ଷକ ଶିକ୍ଷା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ
ଏବଂ
ରାଜ୍ୟ ଶିକ୍ଷା ଗବେଷଣା ଓ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପରିଷଦ
ଓଡ଼ିଶା, ଭୁବନେଶ୍ୱର

ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ଓ ମହାମାରୀରୁ ସୁରକ୍ଷା

(ସହାୟକ ପୁସ୍ତିକା - ୪)

ସପ୍ତମ ଶ୍ରେଣୀ

ସଂପାଦକ :
ସ୍ମିତାଶ୍ରୀ ବିଶ୍ୱାଳ
ସୌମ୍ୟାକାନ୍ତୀ କର

ସମୀକ୍ଷକ :
ଡ. ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ଦାଶ

ସଂଯୋଜନା :
ଡ. ସବିତା ସାହୁ

ପ୍ରକାଶକ :
ବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ଗଣଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ, ଓଡ଼ିଶା ସରକାର

ମୁଦ୍ରଣ ବର୍ଷ : ୨୦୨୩

ପ୍ରସ୍ତୁତି :
ଶିକ୍ଷକ ଶିକ୍ଷା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ଶିକ୍ଷା ଗବେଷଣା ଓ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପରିଷଦ, ଓଡ଼ିଶା, ଭୁବନେଶ୍ୱର

ମୁଦ୍ରଣ :
ପାଠ୍ୟ ପୁସ୍ତକ ଉତ୍ପାଦନ ଓ ବିକ୍ରୟ, ଓଡ଼ିଶା, ଭୁବନେଶ୍ୱର

ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନ

ପ୍ରସ୍ତାବନା

ଆମ୍ଭେ ଭାରତବାସୀ ଭାରତକୁ ଏକ ସାର୍ବଭୌମ, ସମାଜବାଦୀ, ଧର୍ମ ନିରପେକ୍ଷ, ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର ରୂପେ ଗଠନ କରିବା ପାଇଁ ଦୃଢ଼ ସଂକଳ୍ପ ନେଇ ଓ ଏହାର ନାଗରିକଙ୍କୁ

- ସାମାଜିକ, ଅର୍ଥନୈତିକ ଓ ରାଜନୈତିକ ନ୍ୟାୟ ;
- ଚିନ୍ତା, ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି, ପ୍ରତ୍ୟୟ, ଧର୍ମୀୟ ବିଶ୍ୱାସ ଏବଂ ଉପାସନାର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତା ;
- ସ୍ଥିତି ଓ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗର ସମାନତାର ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ତଥା ;
- ବ୍ୟକ୍ତି ମର୍ଯ୍ୟାଦା ଏବଂ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଐକ୍ୟ ଓ ସଂହତି ନିଶ୍ଚିତ କରି ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଭ୍ରାତୃଭାବ ଉତ୍ସାହିତ କରିବାକୁ

ଏହି ୧୯୪୯ ମସିହା ନଭେମ୍ବର ୨୬ ତାରିଖ ଦିନ ଆମର ସମ୍ବିଧାନ ପ୍ରଣୟନ ସଭାରେ ଏତଦ୍ୱାରା ଏହି ସମ୍ବିଧାନକୁ ଗ୍ରହଣ ଓ ପ୍ରଣୟନ କରୁଅଛୁ ଏବଂ ଆମ ନିଜକୁ ଅର୍ପଣ କରୁଅଛୁ ।

ସୂଚୀପତ୍ର

ଅଧ୍ୟାୟ	ପ୍ରସଙ୍ଗ	ପୃଷ୍ଠା
ପ୍ରଥମ	**ପ୍ରାକୃତିକ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ଓ ତା'ର ସୁରକ୍ଷା**	**୧-୨୫**
	• ବାତ୍ୟା	୨
	• ଶୀତ ଲହରୀ (ପ୍ରବଳ ଶୀତ)	୯
	• ଭୂ-ସ୍ଖଳନ (ଅତଡ଼ା ଖସିବା)	୧୨
	• କାଳବୈଶାଖୀ	୧୮
ଦ୍ୱିତୀୟ	• **ମହାମାରୀ**	**୨୬**

ପ୍ରଥମ ଅଧ୍ୟାୟ

ପ୍ରାକୃତିକ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ଓ ତା'ର ସୁରକ୍ଷା

ଭୂମିକମ୍ପ

ବାତ୍ୟା

ଆମେମାନେ ବିପତ୍ତି ମୁକ୍ତ ଅଞ୍ଚଳରେ ରହୁଛେ କି ?

ବନ୍ୟା

ଘୂର୍ଣ୍ଣିଝଡ଼

ପ୍ରଶ୍ନ

୧. ଉପରୋକ୍ତ ଚିତ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ ତୁମେ କ'ଣ ଦେଖୁଛ ?

୨. ଏଥିମଧ୍ୟରୁ କେଉଁ ଘଟଣା ତୁମ ଅଞ୍ଚଳରେ ଘଟିଯାଇଛି ବା ଘଟିଥିବାର ତୁମେ ଶୁଣିଛ, ତାହା ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

୩. ଉପରୋକ୍ତ ଘଟଣାଗୁଡ଼ିକୁ ଆମେ କ'ଣ କହିପାରିବା ?

ତୁମେମାନେ ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନରେ ଖବରକାଗଜ ଓ ଗଣମାଧ୍ୟମରୁ ଭିନ୍ନଭିନ୍ନ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ସମ୍ପର୍କରେ ସୂଚନା ପାଉଥିବ । ତେବେ ଏ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ କ'ଣ, ଆସ ଜାଣିବା ।

ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ସ୍ୱଳ୍ପ କିମ୍ବା ଦୀର୍ଘ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଘଟୁଥିବା ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଘଟଣା ଯାହା ବ୍ୟାପକ ଭାବରେ ମାନବ, ବସ୍ତୁ, ଅର୍ଥନୀତି କିମ୍ବା ପରିବେଶଗତ କ୍ଷତି ଘଟାଇଥାଏ । ଆମ ରାଜ୍ୟ ଓଡ଼ିଶା ବହୁ ସମୟରେ ଅନେକ ପ୍ରକାରର ବିପତ୍ତି ଯଥା– ବାତ୍ୟା, ବନ୍ୟା, ଭୂମିକମ୍ପ, ଅତି ପ୍ରବଳ ବର୍ଷା ଆଦିକୁ ସାମନା କରିଥାଏ । ଏହି ବିପତ୍ତିର ପରିଣାମ ଭୟଙ୍କର ହେଲେ ତାହାକୁ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ କୁହାଯାଏ । ଏହି ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପ୍ରାକୃତିକ ବା ମନୁଷ୍ୟକୃତ ହୋଇପାରେ । ଷଷ୍ଠ ଶ୍ରେଣୀରେ ତୁମେମାନେ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ଓ ବିପତ୍ତି ସମ୍ପର୍କରେ ପଢ଼ିଛ । ତେବେ ଆସ ଆମେ ବାତ୍ୟା, କାଳବୈଶାଖୀ, ଭୂସ୍ଖଳନ ଓ ଶୀତଳହରୀ ସମ୍ପର୍କରେ କିଛି ଜାଣିବା ।

ବାତ୍ୟା

1999 ମହାବାତ୍ୟାର ଚିତ୍ର

2019 ଫନି ବାତ୍ୟାର ଚିତ୍ର

ଏହି ଚିତ୍ର ଦୁଇଟି ଦେଖି ତୁମ ମନରେ କ'ଣ ଭାବନା ଆସୁଛି, ଚିନ୍ତା କରି କୁହ ।

ଏହିଭଳି ଆମ ରାଜ୍ୟ ଓଡ଼ିଶା ଅନେକ ସମୟରେ ବିଭିନ୍ନ ବାତ୍ୟାକୁ ସାମ୍ନା କରୁଛି । ବାତ୍ୟା ସମ୍ପର୍କରେ ତୁମେମାନେ ମଧ୍ୟ ବିଭିନ୍ନ ମାଧ୍ୟମରୁ ଅନେକ ଧାରଣା ପାଇଥିବ । ତେବେ ଆସ ବାତ୍ୟା ସମ୍ପର୍କରେ ଆଉ ଅଧିକ କିଛି ଜାଣିବା ।

ବାତ୍ୟା କ'ଣ

ବାୟୁ ଓ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଘନ ମେଘଖଣ୍ଡମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗଠିତ ବୃହତାକାର ଘୂର୍ଣ୍ଣିବାୟୁକୁ ବାତ୍ୟା କୁହାଯାଏ । ଲଘୁଚାପ କେନ୍ଦ୍ରସ୍ଥିତ ଆଖିର ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗରେ ଘଣ୍ଟାକୁ ପ୍ରାୟ 120 କି.ମି. ବେଗରେ ଏହା ଚକ୍ରାକାରରେ ବୁଲିବାରେ ଲାଗିଥାଏ । ଏହାର ଦୈର୍ଘ୍ୟ 100 କି.ମି.ରୁ 1000 କି.ମି. ମଧ୍ୟରେ ଏବଂ ଉଚ୍ଚତା 10 ରୁ 15 କି.ମି. ହୋଇଥାଏ ।

ସାଧାରଣତଃ ଏପ୍ରିଲ୍‌ରୁ ମଇ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଏବଂ ପୁନର୍ବାର ସେପ୍ଟେମ୍ବରରୁ ନଭେମ୍ବର ମାସ ମଧ୍ୟରେ ବଙ୍ଗୋପସାଗର ଓ ଆରବସାଗର ଉପକୂଳରେ ବାତ୍ୟା ପ୍ରବାହିତ ହୋଇଥାଏ । ବଙ୍ଗୋପସାଗର ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ରାଜ୍ୟ ଯଥା ଆନ୍ଧ୍ରପ୍ରଦେଶ, ଓଡ଼ିଶା ଓ ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ ଏବଂ ଆରବସାଗର ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ରାଜ୍ୟ କେରଳ, କର୍ଣ୍ଣାଟକ, ଗୁଜୁରାଟ ଓ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ବାତ୍ୟା ଦ୍ୱାରା କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇଥାଆନ୍ତି ।

ଭାରତବର୍ଷରେ ପ୍ରବାହିତ ବାତ୍ୟାଗୁଡ଼ିକର ଶ୍ରେଣୀ ବିଭାଗ

ଶ୍ରେଣୀ	ଘଣ୍ଟାପ୍ରତି ବେଗ
ଲଘୁଚାପ	32-50 କି.ମି.
ଗଭୀର ଲଘୁଚାପ	51-61 କି.ମି.
ବାତ୍ୟା	62-87 କି.ମି.
ଭୟଙ୍କର ବାତ୍ୟା	88-117 କି.ମି.
ଅତି ଭୟଙ୍କର ବାତ୍ୟା	118-221 କି.ମି.
ମହାବାତ୍ୟା	222 କି.ମି. ଓ ତା'ଠାରୁ ଅଧିକ ।

ତୁମ ପାଇଁ କାମ

1999 ବାତ୍ୟାକୁ ମହାବାତ୍ୟା କୁହାଯିବାର କାରଣ ଓ ଏହାର ଭୟାବହତାକୁ ଆଲୋଚନା କର ।

ବାତ୍ୟା କିପରି ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ ?

ବାତ୍ୟା ମୋଟାମୋଟି ସାତଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରହିଥାଏ, ମାତ୍ର ବେଳେବେଳେ ତାହା ତିନି ସପ୍ତାହରୁ ଅଧିକ ଅବଧି ଯାଏ ମଧ୍ୟ ଲାଗି ରହିପାରେ । ପ୍ରାୟ ୨୬° ଡିଗ୍ରୀ ସେଲସିୟସ୍ ଉଷ୍ଣ ସାମୁଦ୍ରିକ ଜଳ ଭାଗରେ ଏଗୁଡ଼ିକ ବାୟୁମଣ୍ଡଳରୁ ଉତ୍ପତ୍ତି ଲାଭ କରିଥାଏ ।

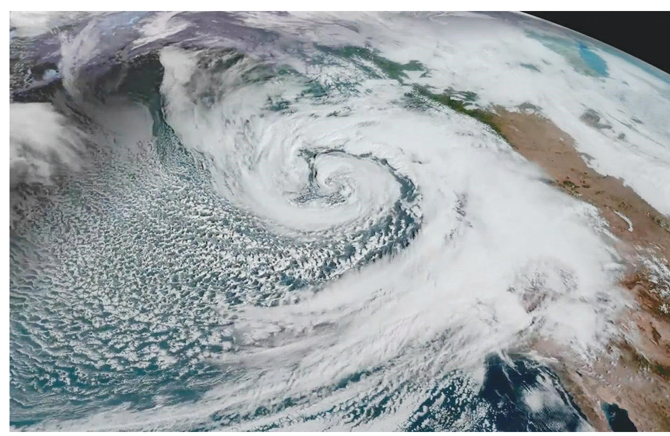

ଏକ ସାଧାରଣ ଲଘୁଚାପ ଗ୍ରୀଷ୍ମମଣ୍ଡଳୀୟ ବାତ୍ୟାର ରୂପ ନେଇପାରେ । ସେହି ଲଘୁଚାପରେ ଏକ ଘଟିକାବତ୍ ଗତିପଥରେ ବାୟୁ କେନ୍ଦ୍ରଆଡ଼କୁ ବହିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରେ । କେନ୍ଦ୍ରକୁ ଆସି ତାହା ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଆଡ଼କୁ ଗତି କରେ ଏବଂ ସେହି ଉଚ୍ଚରୁ ହିଁ ବାହାର ଆଡ଼କୁ ପ୍ରବାହିତ ହୁଏ । ଗ୍ରୀଷ୍ମକାଳର ଉତ୍ତାପ ଉଷ୍ଣ ମହାସାଗର ସଂସ୍ପର୍ଶରେ ଆସି ଜଳରାଶିକୁ ବାଷ୍ପରେ ପରିଣତ କରେ ଏବଂ ତାହାଦ୍ୱାରା ଆର୍ଦ୍ରବାୟୁର ଗୋଟିଏ ଗଭୀର ସ୍ତର ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ । 'ଲଘୁଚାପ'ର କେନ୍ଦ୍ରରେ ଏହି ଆର୍ଦ୍ର ବାୟୁର ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱଗମନ ଫଳରେ ତାହାକୁ ଶୀତଳ କରିଦିଏ ଏବଂ ସେଥିରୁ ଗ୍ରୀଷ୍ମମଣ୍ଡଳୀୟ ବାତ୍ୟା ସମୟରେ ଘୋର ବୃଷ୍ଟିପାତ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥାଏ । ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱସ୍ଥ ସ୍ତରଗୁଡ଼ିକରେ ବାୟୁ ମଣ୍ଡଳାକାର ହୋଇ ଉପରକୁ ଉଠିବା ଆରମ୍ଭ କରେ । ଏହାଦ୍ୱାରା ବାୟୁର ଗତି ଆହୁରି ଅଧିକ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ପ୍ରବଳ ଝଡ଼ବାତ୍ୟାର ରୂପ ନେଇଥାଏ ।

ତୁମ ପାଇଁ ସୂଚନା :

ଓଡ଼ିଶାର ସମୁଦ୍ର ଉପକୂଳବର୍ତ୍ତୀ ଅଞ୍ଚଳ ଯଥା ଗଞ୍ଜାମ, ଗଜପତି, ଜଗତ୍‌ସିଂହପୁର, ଭଦ୍ରକ, ବାଲେଶ୍ୱର, ପୁରୀ, କଟକ, ଖୋର୍ଦ୍ଧା, କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା ଆଦି ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକ ବାତ୍ୟାପ୍ରବଣ ଅଞ୍ଚଳ ଅଟେ ।

ବାତ୍ୟାର ପ୍ରଭାବ ଓ କ୍ଷୟକ୍ଷତି :

ବାତ୍ୟାର ପ୍ରଭାବ ଓ କ୍ଷୟକ୍ଷତି ସମ୍ପର୍କରେ ତୁମମାନଙ୍କର ଅନୁଭୂତି ରହିଥିବ । ବାତ୍ୟାର ଭୟାବହତା ତଥା କ୍ଷୟକ୍ଷତିକୁ କେତେକାଂଶରେ ତୁମେମାନେ ସାମ୍ନା କରିବା ସହିତ ବିଭିନ୍ନ ଖବରକାଗଜ ଓ ଯୋଗାଯୋଗ ମାଧ୍ୟମରୁ ବି ସୂଚନା ପାଇଥିବ ।

ତୁମ ପାଇଁ କାମ :

ନିକଟ ଅତୀତରେ ତୁମେମାନେ ଦେଖିଥିବା ବା ଶୁଣିଥିବା ଯେ କୌଣସି ଏକ ବାତ୍ୟାର କ୍ଷୟକ୍ଷତି ସମ୍ପର୍କରେ ନିଜ ସାଙ୍ଗ ସହ କଥା ହୋଇ ଲେଖ ।

ବିଶେଷ ଦ୍ରଷ୍ଟବ୍ୟ : ଶିକ୍ଷକ ବାତ୍ୟା ସଂପର୍କିତ ପିଲାମାନଙ୍କ ଲେଖାକୁ ଶ୍ରେଣୀରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବେ ଓ ଅଧିକ ଆଲୋଚନା କରିବେ ।

ବାତ୍ୟା ବଡ଼ ଧରଣ ବିନାଶର କାରଣ ହୋଇପାରେ ବୋଲି ଆମେ ଜାଣିଛେ । ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ଶିକାର ହୋଇଥିବା ଅଞ୍ଚଳରେ ମୃତ୍ୟୁ ସଂଖ୍ୟା ଅଧିକ ହୋଇଥାଏ । ବାତ୍ୟାରେ ଘରଦ୍ୱାର, ଯାନବାହନ, ବିଦ୍ୟୁତ୍ ନଷ୍ଟ ହେବା ସହିତ ବହୁ ପରିମାଣରେ ପଶୁପକ୍ଷୀଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଥାଏ । ଏହା ଯୋଗୁଁ ଫସଲ ନଷ୍ଟ ହୁଏ, ଘର ଭୁଷୁଡ଼ିଯାଏ ଏବଂ ଭଙ୍ଗାରୁଜା ପଦାର୍ଥରେ ପୋତି ହୋଇ ଧନଜୀବନ ନଷ୍ଟ ହୋଇଥାଏ । ଏହି ସମୟରେ ସମୁଦ୍ର ମଧ୍ୟକୁ ଯାଉଥିବା ନୌକାଗୁଡ଼ିକ ଦୁର୍ଘଟଣାଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇଥାଏ । ବାତ୍ୟା ସମୟରେ ପ୍ରଖର ବେଗରେ ବହୁଥିବା ପବନ ବିଭିନ୍ନ ଭଙ୍ଗାରୁଜା ଦ୍ରବ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଉଡ଼ାଇନିଏ ଓ ସେଗୁଡ଼ିକର ଆଘାତରେ ବହୁଲୋକ ଆହତ ହୁଅନ୍ତି । ଏହି ସମୟରେ ବିଜୁଳି କାଟ ହେବା ସହ ପାନୀୟ ଜଳର ଅଭାବ ଦେଖାଯାଏ । ବର୍ତ୍ତମାନ ସମୟରେ ପାଣିପାଗ ବିଭାଗ ଓ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ବିଭାଗର ପ୍ରାକ୍ ସୂଚନା ହେତୁ ଆମେମାନେ ବାତ୍ୟା ଜନିତ କ୍ଷୟକ୍ଷତିରୁ ବହୁମାତ୍ରାରେ ରକ୍ଷା ପାଇପାରୁଛେ ।

ସୁରକ୍ଷା ଉପାୟ :
ବାତ୍ୟା ଆସିବା ପୂର୍ବରୁ :

→ ପାଗ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଉପରେ ନଜର ରଖିବା ।

→ ଟିଭି ଦେଖି, ରେଡ଼ିଓ ଶୁଣି ବାତ୍ୟା ବିଷୟରେ ଜାଣିବା ଓ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଖବର ଦେବାପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରଚାର ବାର୍ତ୍ତା ପ୍ରତି ଧ୍ୟାନ ଦେବା ।

→ ବାତ୍ୟା ସମୟରେ ବ୍ୟବହାର କରିବା ପାଇଁ କେତେକ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକୀୟ ସାମଗ୍ରୀ ଯଥା ଶୁଖିଲା ଖାଦ୍ୟ, ଦିଆସିଲି, ରୋଷେଇ ସରଞ୍ଜାମ, ପ୍ରାଥମିକ ଉପଚାର ବାକ୍ସ, ଲୁଗାପଟା, ଦଉଡ଼ି, ଟର୍ଚ୍ଚ ଓ ବ୍ୟାଟେରୀ ଇତ୍ୟାଦିକୁ ସଜାଡ଼ି ରଖିବା ।

→ ଭଙ୍ଗାକାନ୍ଥ ଓ ଛାତ ଥିବା ସ୍ଥାନରୁ ନିଜକୁ ଏବଂ ଗୃହପାଳିତ ପଶୁପକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ଦୂରେଇ ରଖିବା ।

→ ନିଜର ମୋଟର ସାଇକେଲ, ଗାଡ଼ି ଆଦିରେ ପେଟ୍ରୋଲ ପୁରାଇ ସୁରକ୍ଷିତ ସ୍ଥାନରେ ରଖିବା । (ଏଗୁଡ଼ିକ ଗଛଠାରୁ ଦୂରରେ ଏବଂ ଛାତ ତଳେ ରଖନ୍ତୁ)

→ ଗଛ ତଳକୁ ନ ଯିବା ।

→ ଝଡ଼ତୋଫାନ ସମୟରେ ଉଡ଼ି କ୍ଷତି କରିବାର ଆଶଙ୍କା ଥିବା ହାଲ୍କା ଓ ଅଳ୍ପ ଓଜନିଆ ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକୁ ପାଖରୁ ସଫା କରିଦେବା ।

→ ଗୁଜବପ୍ରତି କାନ ନ ଦେବା ।

→ ନିଜର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କାଗଜପତ୍ର, ଜମାଖାତା ଗୋଟିଏ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ବ୍ୟାଗରେ ଭର୍ତ୍ତି କରି ସାଇତି ରଖିବା ଏବଂ ଘରଛାଡ଼ି ଆଶ୍ରୟସ୍ଥଳକୁ ଯିବା ସମୟରେ ଏହି ବ୍ୟାଗଟିକୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେବା ।

→ ଜରୁରୀକାଳୀନ କେତୋଟି ଠିକଣା ଏବଂ ଟେଲିଫୋନ ନମ୍ବର ଲେଖି ପାଖରେ ରଖିବା । ଅନୁସନ୍ଧାନ ଓ ଉଦ୍ଧାର କାର୍ଯ୍ୟ ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ସରକାରୀ ଅଫିସ୍, ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ଟେଲିଫୋନ ନମ୍ବର ମଧ୍ୟ ପାଖରେ ରଖିବା ।

→ ଯଦି ନିଜ ଅଞ୍ଚଳରେ ଜୁଆର ଉଠି ଆସିବାର ସମ୍ଭାବନା ଅଛି, ତେବେ ଉଚ୍ଚା ଯାଗା ଓ ଆଶ୍ରୟସ୍ଥଳୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ରଖିବା ।

ବାତ୍ୟା ଆରମ୍ଭ ପରେ :

→ ଯାବତୀୟ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ସରଞ୍ଜାମ ଓ ଗ୍ୟାସ୍‌ର ସୁଇଚ ବନ୍ଦ କରିଦେବା ।

→ ଘର ଭାଙ୍ଗି ପଡୁଥିଲେ ନିଜକୁ ଚାଦର / କମ୍ବଳରେ ଘୋଡ଼ାଇ ଗୋଟିଏ ମଜବୁତ ଟେବୁଲ ବା ବେଞ୍ଚ ତଳେ ରହିବା ।

→ ପାଣି ପାଇପ୍ ଆଦି ଶକ୍ତ ଜିନିଷକୁ ଜାବୁଡ଼ି ଧରିବା ।

→ ବାତ୍ୟା ଥରେ ଗଲା ପରେ ସ୍ଥିର ହୋଇଗଲା ପରି ଜଣାପଡ଼େ । ମାତ୍ର ବାତ୍ୟା ସରିଗଲା ବୋଲି ଭାବିବା ଠିକ୍ ନୁହେଁ । ପୁଣି ବିପରୀତ ଦିଗରୁ ପବନ ବହେ । ସରକାରୀ ଭାବେ ବାତ୍ୟା ଚାଲିଯିବାର ଖବର ନ ପାଇବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅପେକ୍ଷା କରିବା ।

→ ସର୍ବଶେଷ ସମ୍ବାଦ ତଥା ପରାମର୍ଶ ନିମନ୍ତେ ରେଡ଼ିଓ ଓ ମୋବାଇଲ୍‌ରେ ଖବର ଶୁଣିବା ।

→ ସମୁଦ୍ରକୂଳଠାରୁ ଦୂରେଇ ରହିବା, ବଡ଼ଗଛ, ବିଦ୍ୟୁତ ତାର ଓ ପାଣିଠାରୁ ଦୂରେଇ ରହିବା ।

→ ଛୋଟପିଲା, ବୟସ୍କ, ରୋଗୀ ଓ ଗର୍ଭବତୀ ମହିଳାମାନଙ୍କର ବିଶେଷ ଯତ୍ନ ନେବା ।

→ ବାତ୍ୟା ପ୍ରକୋପ ବଢ଼ିବାର ସମ୍ଭାବନା ଥିଲେ ଗୋଟିଏ ମଜବୁତ ପକ୍କା ଘରକୁ ଉଠିଯିବା ବା ଆଶ୍ରୟସ୍ଥଳୀକୁ ଯିବା ।

ବାତ୍ୟା ଛାଡ଼ିଯିବା ପରେ :

→ ସରକାରୀ ଭାବେ ବାତ୍ୟା ସରିବା ଖବର ନ ପାଇବା ଯାଏ ବାହାରକୁ ନ ବାହାରିବା ।

→ ଗ୍ୟାସ୍ ଲିକ୍ ହେଉଛି କି ନାହିଁ ପରୀକ୍ଷା କରିବା ଓ ଓଦା ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଉପକରଣକୁ ନ ଛୁଇଁବା ।

→ ଆଶ୍ରୟସ୍ଥଳୀକୁ ଯାଇଥିଲେ ସୂଚନା ନ ପାଇଲା ଯାଏ ସେଠାରୁ ପଳାଇ ଆସିବା ନାହିଁ । ତରତର ନ ହୋଇ ନିରାପଦ ବାଟରେ ନିଜ ଘରକୁ ଫେରିବା ।

→ ବାତ୍ୟାପରେ ଝାଡ଼ାବାନ୍ତି ବ୍ୟାପିବାର ସମ୍ଭାବନା ଥିବାରୁ ଦୂଷିତ ଜଳ ଓ ଖାଦ୍ୟଠାରୁ ଦୂରେଇ ରହିବା ।

→ ଏ ସମୟରେ ସାପକାମୁଡ଼ାର ବିଶେଷ ଭୟ ଥାଏ । ସେଥିପ୍ରତି ସାବଧାନ ରହିବା ।

→ ବନ୍ୟାଜଳରେ ପ୍ରବେଶ ନ କରିବା । କେଉଁଠି ବିଦ୍ୟୁତ୍ ତାର ଛିଣ୍ଡି ତଳେ ପଡ଼ିଥିଲେ, ଘର ବା ପୋଲ ଭାଙ୍ଗି ଯାଇଥିଲେ, ଗଛ ଉପୁଡ଼ି ଥିଲେ, ସେଥିପ୍ରତି ସାବଧାନ ରହିବା ।

ଜନସାଧାରଣଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ :

ତୁମ ପାଇଁ କାମ – ବାତ୍ୟା ଛାଡ଼ିଯିବା ପରେ ଜନସାଧାରଣଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କ'ଣ ହେବ, ନିଜ ଭିତରେ ଆଲୋଚନା କରି ଲେଖ ।

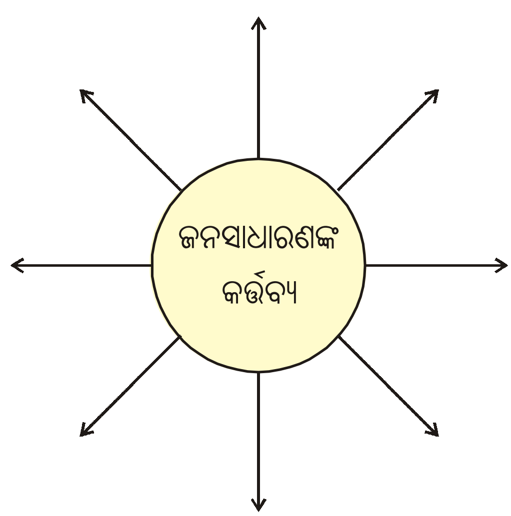

ତୁମେ ଜାଣିଛ କି ?

ODRAF – ଓଡ଼ିଶା ଡିଜାଷ୍ଟର ରାପିଡ୍ ଆକ୍ସନ ଫୋର୍ସ

ଓଡ଼ିଶା ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ଦ୍ରୁତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ବାହିନୀ (ODRAF) ହେଉଛି ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବାହିନୀ ଯାହାକି ରାଜ୍ୟରେ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ଏବଂ ପ୍ରାକୃତିକ ଦୁର୍ଘଟଣା ସମୟରେ ତୁରନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ଗଠିତ ହୋଇଛି ।

ODRAF କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ

→ ODRAF କର୍ମଚାରୀମାନେ ବାତ୍ୟାପ୍ରବଣ ଅଞ୍ଚଳରେ ପହଞ୍ଚି ସେଠାରେ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ସୁରକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥାନ୍ତି, ଯଥା– ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ବାତ୍ୟାଆଶ୍ରୟ ସ୍ଥଳୀରେ ପହଞ୍ଚାଇବା, ଛୋଟପିଲା, ବୃଦ୍ଧ ଓ ଗର୍ଭବତୀ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ଇତ୍ୟାଦି ଦାୟିତ୍ୱ ହାତକୁ ନେଇଥାନ୍ତି ।

→ ଅବରୋଧ ରାସ୍ତାକୁ ସଫା କରିବା, ଗଛ କାଟିବା, ଖାଦ୍ୟ ଓ ପାନୀୟ ଜଳ ଯୋଗାଣରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ଇତ୍ୟାଦି କାର୍ଯ୍ୟ ଏମାନେ କରିଥାନ୍ତି ।

→ ବାତ୍ୟା ପ୍ରଭାବିତ ଅଞ୍ଚଳରେ ରିଲିଫ ବଣ୍ଟନ ସହିତ ଉଦ୍ଧାର କାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟ କରିଥାନ୍ତି ।

ତୁମେ ଜାଣିଛ କି ?

ଜାତୀୟ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ମୁକାବିଲା ବଳ (NDRF)

ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପରିଚାଳନା ଆଇନ ୨୦୦୫ ଅନୁଯାୟୀ ବିପଦପୂର୍ଣ୍ଣ / ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପରିସ୍ଥିତି କିମ୍ବା ବିପର୍ଯ୍ୟୟର ମୁକାବିଲା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏହା ଗଠିତ ।

ଆସ ସାରଣୀ ପୂରଣ କରିବା ।

ଓଡ଼ିଶାର ପାଞ୍ଚଟି ମୁଖ୍ୟବାତ୍ୟାର ବିବରଣୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କର ।

ବାତ୍ୟାର ନାମ	ସ୍ଥାନ	ମସିହା ଓ ତାରିଖ	କ୍ଷୟକ୍ଷତିର ବିବରଣୀ

ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟ :

ବାତ୍ୟା ସରିବା ପରେ ପ୍ରଭାବିତ ଅଞ୍ଚଳଗୁଡ଼ିକର ଅବସ୍ଥା ସୁଧାରିବା ନିମନ୍ତେ ନିମ୍ନ ବିଭାଗଗୁଡ଼ିକ କେଉଁ ସବୁ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାନ୍ତି ଗୁରୁଜନମାନଙ୍କ ଠାରୁ ପଚାରି ବୁଝି ଲେଖ ।	
କ – ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ବିଭାଗ	
ଖ – ପାନୀୟଜଳ ବିଭାଗ	
ଗ – ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବିଭାଗ	
ଘ – ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପରିଚାଳନା ବିଭାଗ	

ବାତ୍ୟା ଏକ ପ୍ରାକୃତିକ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ, ଯାହା ମଣିଷ ସମାଜର ଅହେତୁକ କ୍ଷତି ଘଟାଇବା ସହ ଅନେକ ପରିବେଶଗତ, ସାମାଜିକ ଓ ଆର୍ଥିକ ସମସ୍ୟା ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ । ଏଣୁ ବାତ୍ୟାପୂର୍ବର ପ୍ରାକ୍ ସୂଚନା, ଜନସଚେତନତା ଏବଂ ଜନସହଯୋଗ ଫଳରେ ଆମେମାନେ ଏହି କ୍ଷୟକ୍ଷତିକୁ ଏଡ଼ାଇ ପାରିବା ।

ଶୀତ ଲହରୀ (ପ୍ରବଳ ଶୀତ)

ଆସ ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଏକ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ପଢ଼ିବା ।

ସେଦିନ ଥାଏ 2021 ମସିହା ଡିସେମ୍ବର ମାସ 20 ତାରିଖ । ଓଡ଼ିଶାର କନ୍ଧମାଳ ଜିଲ୍ଲାର ଦାରିଙ୍ଗ୍‌ବାଡ଼ିକୁ ପ୍ରଚଣ୍ଡ ଶୀତଳ ତରଙ୍ଗ ଧକ୍କା ଦେବା ପରେ ପାରଦ ପ୍ରାୟ 4° ତଳକୁ ଖସିଯାଇଥିଲା । ଯାହାଫଳରେ ସାଧାରଣ ଜୀବନ ଅସ୍ତବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇପଡ଼ିଥିଲା । ପ୍ରବଳଶୀତ ହେତୁ ଏଠାରେ ତୁଷାରପାତ ମଧ୍ୟ ହୋଇଥିଲା । ଏହା ରାଜ୍ୟର ସବୁଠାରୁ ଶୀତଳତମ ସ୍ଥାନ ଅଟେ । ଦାରିଙ୍ଗ୍‌ବାଡ଼ିର ଦୃଶ୍ୟ ଅତ୍ୟନ୍ତ ମନୋରମ ହୋଇଥିବାରୁ ଏଠାକୁ ବହୁ ପର୍ଯ୍ୟଟକ ଆସିଥାନ୍ତି । ଏହାକୁ ଓଡ଼ିଶାର କାଶ୍ମୀର କୁହାଯାଏ । ଓଡ଼ିଶାର ବିଭିନ୍ନ ଜିଲ୍ଲା ଯଥା କଳାହାଣ୍ଡି, କୋରାପୁଟ, ସୋନପୁର, ଝାରସୁଗୁଡ଼ା, କନ୍ଧମାଳ, କେଉଁଝର ଆଦି ସ୍ଥାନରେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରବଳ ଶୀତ ପ୍ରବାହିତ ହୋଇଥାଏ ।

ଚିନ୍ତା କରି ଉତ୍ତର ଦେବା ।

ପ୍ରଶ୍ନ ୧ : ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରୁ ଶୀତଦିନେ ଦାରିଙ୍ଗ୍‌ବାଡ଼ିର ପରିବେଶ କିପରି ହୋଇଥିବ ବୋଲି ତୁମେ ଭାବୁଛ ?

ପ୍ରଶ୍ନ ୨ : ପ୍ରବଳ ଶୀତ ସମୟରେ ଦାରିଙ୍ଗ୍‌ବାଡ଼ିରେ ଲୋକମାନଙ୍କର ଜୀବନଶୈଳୀ କିପରି ହୋଇଥିବ ?

ପ୍ରଶ୍ନ ୩ : ଭାରତର କେଉଁ ସ୍ଥାନରେ ଶୀତଲହରୀ ଦେଖାଯାଏ ନିଜ ଭିତରେ ଆଲୋଚନା କରି ଲେଖ ।

ତୁମେ ଜାଣିଛ କି ?

ହିମାଳୟ ପର୍ବତମାଳାର ଅଧିକ ଉଚ୍ଚ ଇଲାକାଗୁଡ଼ିକରେ ଶୀତଋତୁରେ ତାପମାତ୍ରା ଅନେକ ଦିନପାଇଁ 0° ସେଲ୍‌ସିୟସ୍ ବା ତା'ଠାରୁ କମ୍ ରହିବା ହେତୁ ବହୁଲୋକଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ହୁଏ । ହିମାଚଳ, ଜାମ୍ମୁ-କାଶ୍ମୀର (ଲଦାଖ, ଲେହ ଓ କାରଗିଲ) ତଥା ଉତ୍ତରାଞ୍ଚଳ ଓ ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶର ଉଚ୍ଚ ପାହାଡ଼ିଆ ଜାଗାଗୁଡ଼ିକରେ ବିଶେଷ ଭାବରେ ଏପରି ଘଟଣା ଘଟିଥାଏ । ଏହି ଅତ୍ୟୁଚ୍ଚ ପାର୍ବତ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳରେ ଭାରତ ପାକିସ୍ତାନ ସୀମାରେ ନିଯୁକ୍ତ ସୈନିକମାନେ ପ୍ରବଳ ଶୀତର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇଥାଆନ୍ତି ।

ତୁମେମାନେ ମଧ୍ୟ ତୁମ ଅଞ୍ଚଳରେ ପ୍ରବଳ ଶୀତର ସାମ୍ନା କରିଥିବ । ତେବେ ଆସ ଜାଣିବା ପ୍ରବଳ ଶୀତ ବା ଶୀତଲହରୀ କ'ଣ ?

ଶୀତଲହରୀ

ଶୀତଦିନେ ହଠାତ୍ ଅସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବରେ ଏବଂ ଦ୍ରୁତଗତିରେ ତାପମାତ୍ରା 24 ଘଣ୍ଟା ମଧ୍ୟରେ ହ୍ରାସ ପାଇବାକୁ ଶୀତଲହରୀ କୁହାଯାଏ । (ସମତଳ ଅଞ୍ଚଳରେ ତାପମାତ୍ରା 10° ସେଲ୍‌ସିୟସ୍‌ରୁ କମ୍, ପାର୍ବତ୍ୟାଞ୍ଚଳରେ ତାପମାତ୍ରା ସର୍ବନିମ୍ନ 0° ସେଲ୍‌ସିୟସ୍‌ରୁ କମ୍ ବା ସର୍ବୋଚ୍ଚ 3.5° – 6.5° ସେଲ୍‌ସିୟସ୍ ମଧ୍ୟରେ) । ଶୀତଲହରୀ ହେଉଛି ପାଣିପାଗର ଏକ ଅବସ୍ଥା ଯାହାକି ବାୟୁର ଶୀତଳ ଅବସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ଚିହ୍ନଟ ହୋଇଥାଏ ।

ଶୀତଲହରୀର ପ୍ରଭାବ

ଶୀତଲହରୀ ମନୁଷ୍ୟ ଓ ପଶୁପକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ଆଘାତ ଦେଇପାରେ । ଏହା ଜୀବଜଗତର ଜୀବନଶୈଳୀକୁ ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଭାବେ ପ୍ରଭାବିତ କରିଥାଏ ।

- → ଶୀତଲହରୀ ଗୃହପାଳିତ ପଶୁ ଏବଂ ବନ୍ୟଜନ୍ତୁମାନଙ୍କୁ ମୃତ୍ୟୁ ବା ଆଘାତ ଦେଇଥାଏ ।
- → ପ୍ରବଳ ଶୀତ ଲାଗି ରହିଲେ ଏବଂ ତୁଷାରପାତ ହେଲେ ପଶୁପକ୍ଷୀମାନେ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇପାରନ୍ତି ନାହିଁ ଏବଂ ଅନାହାରରେ ମୃତ୍ୟୁମୁଖରେ ପଡ଼ନ୍ତି ।
- → ପ୍ରବଳ ଶୀତରେ ତୁଷାର ପାତ ଏବଂ ଘନ କୁହୁଡ଼ି ହେତୁ ଫସଲ ନଷ୍ଟ ହୋଇଥାଏ ।
- → ଶୀତରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବାପାଇଁ ଲୋକମାନେ ସ୍ଥାନେ ସ୍ଥାନେ ନିଆଁ ଜାଳିଥା'ନ୍ତି । ଏହା ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଅଗ୍ନିକାଣ୍ଡର ବିପଦ ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ ।
- → ଅତ୍ୟଧିକ ତୁଷାରପାତ ହେତୁ ପାନୀୟ ଜଳ ଯୋଗାଣ ଏବଂ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତି ଉତ୍ପାଦନ ମଧ୍ୟ ବାଧାପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥାଏ ।
- → ଏହି ସମୟରେ ଘନକୁହୁଡ଼ି ଯୋଗୁଁ ଯାତାୟାତରେ ଅସୁବିଧା ସହିତ ଗାଡ଼ିମଟର ଦୁର୍ଘଟଣା ମଧ୍ୟ ଘଟିଥାଏ ।

ତୁମ ପାଇଁ କାମ :

ଶୀତଲହରୀରୁ ନିଜକୁ ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ଆମେ କି କି ପଦକ୍ଷେପ ନେବା ଆସ ଲେଖିବା ।   •   •   •   •

ଭାରତ ତଥା ଓଡ଼ିଶାର ଅନେକ ସ୍ଥାନରେ ଶୀତଲହରୀ ଯୋଗୁଁ ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ଲୋକ ନିଜକୁ ଥଣ୍ଡାରୁ ରକ୍ଷା କରି ନ ପାରି ମୃତ୍ୟୁମୁଖରେ ପଡ଼ନ୍ତି । ଏହି ସମୟରେ ଶିଶୁ, ଭିନ୍ନକ୍ଷମବ୍ୟକ୍ତି, ବୟସ୍କ, ରୋଗୀ ଏବଂ ଗର୍ଭବତୀ ମହିଳାମାନଙ୍କର ବିଶେଷ ଯତ୍ନ ନେବା ଏକାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ । ତେବେ ଆସ, ଶୀତଲହରୀରୁ ନିଜକୁ ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ଆଉ କିଛି ଉପାୟ ଜାଣିବା ।

→ ଶରୀରକୁ ଉଷ୍ମତା ପ୍ରଦାନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଶୀତବସ୍ତ୍ର ପିନ୍ଧି ଜାକିଜୁକି ହୋଇ ବସିବା ।

→ ଗରମ ଖାଦ୍ୟ ଏବଂ ପାନୀୟ ସେବନ କରିବା ।

→ ଶରୀରକୁ ଉଷୁମ ରଖିବା ନିମିତ୍ତ ତୈଳ ଏବଂ ଘିଅଯୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବା ଏବଂ ଶରୀରରେ ତେଲ ମାଲିସ କରିବା ।

→ ଭିଟାମିନ-ସି ଥିବା ଫଳ ଓ ପନିପରିବା ଖାଇବା ଏବଂ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପ୍ରତିରୋଧକ ଶକ୍ତି ବଜାୟ ରଖିବା ପାଇଁ ଅଧିକ ତରଳ ପାନୀୟ ସେବନ କରିବା ।

→ ନିଜକୁ ଶୁଖିଲା ରଖିବା ଏବଂ ଯଦି ଶରୀର ଓଦା ଅଛି, ତେବେ ତୁରନ୍ତ ତାହାକୁ ଶୁଖାଇବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ।

→ ଘରର ତାପମାତ୍ରାକୁ ବଢ଼ାଇବା ପାଇଁ ରୁମ୍‌ହିଟରର ବ୍ୟବହାର କରିବା ।

→ ନିଆଁ ପୁଇଁବା ସମୟରେ ସତର୍କତା ଅବଲମ୍ବନ କରିବା ।

→ ଅତ୍ୟଧିକ ଥଣ୍ଡା ଓ ଘନକୁହୁଡ଼ି ସମୟରେ ଆବଶ୍ୟକ ନ ଥିଲେ ଘରୁ ବାହାରିବା ନାହିଁ ଏବଂ ଯାନବାହାନ ଚାଳନାରେ ସତର୍କତା ଅବଲମ୍ବନ କରିବା ।

→ ଶୀତଲହରୀ ସମୟରେ ଥଣ୍ଡା, ଜ୍ୱର ଏବଂ କାଶରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବାପାଇଁ ଡାକ୍ତରଙ୍କର ତୁରନ୍ତ ପରାମର୍ଶ ନେବା ।

ଭୂସ୍ଖଳନ (ଅତଡ଼ା ଖସିବା)

କେତେକ ପ୍ରମୁଖ ଘଟଣାବଳୀ

2013 ମସିହା ଉତ୍ତରାଖଣ୍ଡର କେଦାରନାଥରେ ଘଟିଥିବା ଭୂସ୍ଖଳନ

2013 ମସିହା ଜୁନ୍‌ମାସ 12 ରୁ 17 ତାରିଖ ମଧ୍ୟରେ ଉତ୍ତରାଖଣ୍ଡ ରାଜ୍ୟରେ ଏକ ଅସ୍ୱାଭାବିକ ବର୍ଷା ହୋଇଥିଲା । ଏହାଦ୍ୱାରା ଚୋରାବରୀ ଗ୍ଲେସିଅର ତରଳିଯିବା ସହିତ ମନ୍ଦାକିନୀ ନଦୀରେ ବିସ୍ଫୋରଣ ଘଟିଥିଲା ।

ପ୍ରବଳ ବର୍ଷା ଯୋଗୁଁ ଭୟଙ୍କର ବନ୍ୟା ଓ ଭୂସ୍ଖଳନ ଘଟିଥିଲା । ଏହାଫଳରେ ସ୍ଥାନୀୟ ବାସିନ୍ଦା ଏବଂ ବହୁ ପର୍ଯ୍ୟଟକଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ହେବା ସହିତ ସମ୍ପତ୍ତିର ବ୍ୟାପକ କ୍ଷୟକ୍ଷତି ଘଟିଥିଲା । ଏହି ଘଟଣାରେ ପ୍ରାୟ 5000 ରୁ ଅଧିକ ଲୋକ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିଲେ । ଏହି ବନ୍ୟା ଉତ୍ତରାଖଣ୍ଡ, ହିମାଚଳ ପ୍ରଦେଶ ଓ ପଶ୍ଚିମ ନେପାଳର ବଡ଼ ଅଂଶକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିଥିଲା ।

2021 ମୁମ୍ବାଇ ଭୂସ୍ଖଳନ

ଭାରତର ମୁମ୍ବାଇ ଉପାନ୍ତ ଅଞ୍ଚଳ ଚେମ୍ବୁର (Chembur) ଏବଂ ବିକ୍ରୋଲି (Vikhroli) ଠାରେ 2021 ମସିହାରେ ଏକ ଭୂସ୍ଖଳନ ଘଟିଥିଲା । ଏହି ଘଟଣାରେ ପ୍ରାୟ 32 ଜଣଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ଘଟିଥିଲା । ପ୍ରବଳ ବର୍ଷା ଓ ଭୂସ୍ଖଳନ ହେତୁ ବହୁ ଲୋକ ଭୁଶୁଡ଼ି ପଡ଼ିଥିବା ଘରତଳେ ରହିବା ଯୋଗୁଁ ଆହତ ହୋଇଥିଲେ ।

ଆସ କଥା ହେବା ଓ ଲେଖିବା

ପ୍ରଶ୍ନ : ଉତ୍ତରାଖଣ୍ଡର କେଦାରନାଥଠାରେ ହୋଇଥିବା ଭୂସ୍ଖଳନର କ୍ଷୟକ୍ଷତିକୁ ସାଙ୍ଗମାନଙ୍କ ସହ ଆଲୋଚନା କରି ଲେଖ ।

ପ୍ରଶ୍ନ : 2021 ମସିହା ମୁମ୍ବାଇରେ ହୋଇଥିବା ଭୂସ୍ଖଳନ ଏବଂ ଉତ୍ତରାଖଣ୍ଡଠାରେ ହୋଇଥିବା ଭୂସ୍ଖଳନ ମଧ୍ୟରେ କ'ଣ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରୁଛ, ଲେଖ ।

ଭୂସ୍ଖଳନ ଏକ ପ୍ରାକୃତିକ ଘଟଣା ଯାହାକି ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଭୂତଳ ଗତିକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିଥାଏ । ଯେପରିକି ପଥର ଖସିବା, ମାଟି ଅତଡ଼ା ଖସିବା, କାଦୁଅ ପ୍ରବାହ ଓ ଆବର୍ଜନା ପ୍ରବାହ ଇତ୍ୟାଦି । ଭୂସ୍ଖଳନ ପାହାଡ଼ଠାରୁ ଆରମ୍ଭକରି ସମୁଦ୍ର ଉପକୂଳରେ ଥିବା ପାହାଡ଼ର ଶିଖର ଏବଂ ଜଳମଗ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରେ ମଧ୍ୟ ଦେଖାଯାଏ ।

ବିରାଟକାୟ ପରିମାଣର ମାଟି, ପଥର, ବାଲି ଓ କାଦୁଅ ଅଥବା ଏଗୁଡ଼ିକର ମିଶ୍ରଣ ଦୋହଲି ଯାଇ ତଳକୁ ଖସିଲେ ତାହାକୁ ଅତଡ଼ା ଖସିବା ବା ଭୂସ୍ଖଳନ କୁହାଯାଏ ।

ଭୂସ୍ଖଳନର କାରଣ

ଭୂସ୍ଖଳନ ବିଭିନ୍ନ କାରଣରୁ ହୋଇପାରେ । ଏହାର କାରଣଗୁଡ଼ିକ ନିମ୍ନରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ହୋଇଛି ।

- ପ୍ରବଳ ବର୍ଷାହେତୁ ଏହା ହୋଇପାରେ ।
- ଭୂକମ୍ପ କିମ୍ବା ଆଗ୍ନେୟଗିରିର ଉଦ୍‌ଗୀରଣ ଦ୍ୱାରା ଏହା ଘଟିପାରେ ।
- ନଦୀ କିମ୍ବା ସମୁଦ୍ର ତରଙ୍ଗ ଦ୍ୱାରା ମୁହାଣର ମୃତ୍ତିକା କ୍ଷୟ ହେବା ଦ୍ୱାରା ଏହା ସଂଗଠିତ ହୋଇଥାଏ ।
- ଜଙ୍ଗଲ ନଷ୍ଟ ଏବଂ ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଯୋଗୁଁ ହୋଇପାରେ ।
- ପାର୍ବତ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳରେ ରାସ୍ତା ଏବଂ ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ପଥର ହଟାଇବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ । ଏଥିପାଇଁ ଭୂସ୍ଖଳନ ହୋଇଥାଏ ।
- ବିସ୍ଫୋରଣ ଏବଂ ଖଣିଖୋଦନ ଭୂସ୍ଖଳନର ଏକ ମୁଖ୍ୟ କାରଣ ହୋଇପାରେ ।
- ଭୂସ୍ଖଳନ ବଡବଡ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଏବଂ ଟ୍ରାଫିକ୍‌ରୁ ସୃଷ୍ଟି କମ୍ପନ ଦ୍ୱାରା ମଧ୍ୟ ହୋଇପାରେ ।
- କୃଷି, ବନବିଭାଗ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଏବଂ ସହରୀକରଣ ପାଇଁ ଭୂସ୍ଖଳନ ହୋଇପାରେ ।

ତୁମପାଇଁ କାମ

ଜନସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି କିପରି ଭୂସ୍ଖଳନର କାରଣ ହୋଇପାରେ ଚିନ୍ତାକରି ଲେଖ ।

ଭୂସ୍ଖଳନର ପ୍ରଭାବ :

ଭୂସ୍ଖଳନ ଅନେକ କ୍ଷୟକ୍ଷତି ଘଟାଇଥାଏ । ଏହାର ପ୍ରଭାବ ସମାଜ, ଅର୍ଥନୀତି ଏବଂ ପରିବେଶ ଉପରେ ପଡ଼ିଥାଏ । ଭୂସ୍ଖଳନର ପ୍ରଭାବ ସ୍ୱଳ୍ପକାଳୀନ ବା ଦୀର୍ଘକାଳୀନ ହୋଇପାରେ । ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲା :

- ଉକ୍ତ ଅଞ୍ଚଳର ପ୍ରାକୃତିକ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଏ ।
- ରାସ୍ତା ଅବରୋଧ ହୋଇଯାଏ ।
- ଭୂମିରୂପ ଓ ଗଠନରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୋଇଥାଏ ।
- ଜୀବନ ଏବଂ ସମ୍ପତ୍ତି ହାନି ଘଟେ ।
- ଉର୍ବର ଜମି କିମ୍ବା ଚାଷ ଜମି ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଏ ।
- ରେଳ ଲାଇନଗୁଡ଼ିକ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଏ ।
- କୋଠାଘର, ପାଣିପାଇପ୍ ଏବଂ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପ୍ରବାହ କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ହୁଏ ।
- ଭୂସ୍ଖଳନ ବେଳେବେଳେ ବନ୍ୟା ପରିସ୍ଥିତି ଉପୁଯାଇ ଥାଏ ।
- ଲୋକମାନଙ୍କୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର ହେବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ ।
- ଜଳର ଉତ୍ସ ଉପରେ ପ୍ରଭାବ ପକାଇଥାଏ ।
- କିଛି ରାସ୍ତା ସବୁଦିନ ପାଇଁ ନଷ୍ଟ କିମ୍ବା ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଇଥାଏ ।

ତୁମ ପାଇଁ କାମ

ଭୂସ୍ଖଳନର ସ୍ୱଳ୍ପକାଳୀନ ଏବଂ ଦୀର୍ଘକାଳୀନ ପ୍ରଭାବଗୁଡ଼ିକୁ ଆଲୋଚନା କରି ଲେଖ ।

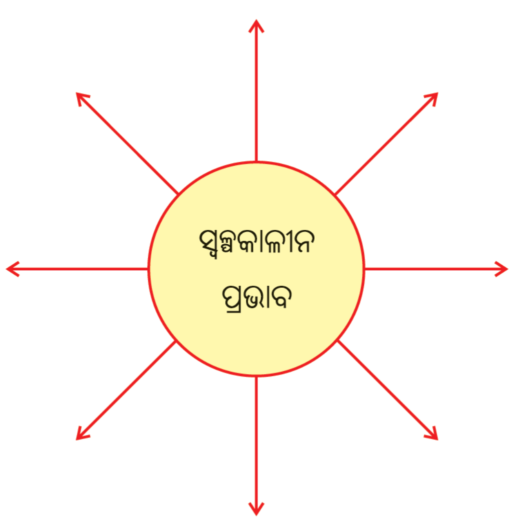

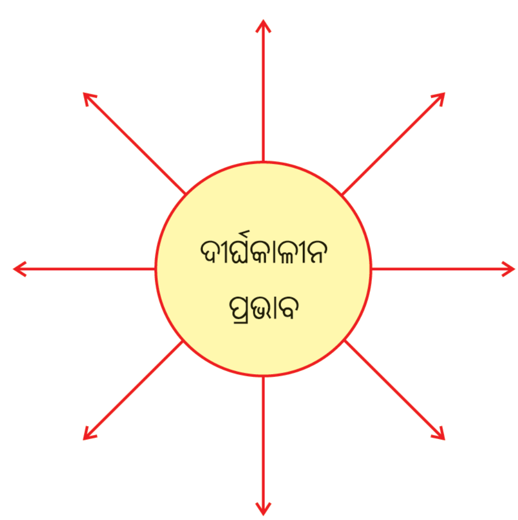

ତୁମେ ଜାଣିଛ କି ?

ମାଟି ଅତଡ଼ା ଖସିବା ଘଟଣା ତଥା ତଜ୍ଜନିତ ଗମ୍ଭୀରତା ଓ କ୍ଷୟକ୍ଷତି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଦେଶକୁ ସ୍ଥୂଳତଃ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରକାରରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇଛି ।

ଅଞ୍ଚଳ	ଅତଡ଼ା ଖସିବାର ପରିମାଣ
ହିମାଳୟ ଅଞ୍ଚଳ	ବେଶୀରୁ ଅତି ବେଶୀ
ଉତ୍ତର ପୂର୍ବାଞ୍ଚଳ ପର୍ବତଶ୍ରେଣୀ	ବେଶୀ
ପଶ୍ଚିମଘାଟ ଓ ନୀଳଗିରି ଅଞ୍ଚଳ	ମଧ୍ୟମରୁ ବେଶୀ
ପୂର୍ବଘାଟ	ଅଳ୍ପ
ବିନ୍ଧ୍ୟାଞ୍ଚଳ	ଅଳ୍ପ

ଓଡ଼ିଶାର ଗଜପତିରେ ଭୂସ୍ଖଳନ

2019 ମସିହା ଅକ୍ଟୋବର ମାସ 24 ତାରିଖରେ ଓଡ଼ିଶାର ଗଜପତି ଜିଲ୍ଲାରେ ଭୂସ୍ଖଳନ ହେତୁ ପ୍ରାୟ 20ଟି ଘର ନଷ୍ଟ ହେବା ସହିତ ବହୁ କ୍ଷୟକ୍ଷତି ହୋଇଥିଲା । ଏହି ଘଟଣା ଗଜପତି ଜିଲ୍ଲାର ଗୁମ୍ମା ତହସିଲରେ ଘଟିଥିଲା ।

ଭୂସ୍ଖଳନରୁ ସୁରକ୍ଷା ଓ ନିରାପତ୍ତା ଉପାୟ

ଖୁବ୍ କମ୍ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରବଳ ବର୍ଷା ହେଲେ ପାହାଡ଼ି ବନ୍ୟା, ଭୂସ୍ଖଳନ ଏବଂ ସହରାଞ୍ଚଳ ବନ୍ୟା ହୋଇଥାଏ । ପାର୍ବତ୍ୟାଞ୍ଚଳରେ ଅତି ପ୍ରବଳ ବର୍ଷା ହେବା ଫଳରେ ପାହାଡ଼ ଉପରୁ ଖୁବ୍ ବେଗରେ ପାଣି ବୋହି ଆସି ପର୍ବତ ପାଦ ଦେଶରେ ଜଳାର୍ଣ୍ଣବ ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ । ବେଳେବେଳେ ଏହି ପାଣିର ବେଗ ସହ ମାଟି ଓ ପଥରର ଅତଡ଼ା ସବୁ ଖସିଥାଏ । ଭୂସ୍ଖଳନରେ ବିପଦ ଥିଲେ ଆମେ ନିମ୍ନରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ନିରାପତ୍ତାର ଉପାୟକୁ ଅବଲମ୍ବନ କରିପାରିବା ।

→ ନିଜ ଘର ଓ ଚାରିପାଖରେ ଥିବା ଭୂମିରୂପ, ଭୂସ୍ଖଳନର ଇତିହାସ, ପାଣି ପ୍ରବାହର ମାର୍ଗ, ଏହାର ଗତି ଓ ଗଭୀରତା ଜାଣି ରଖିବା ।

→ ନିଜ ଅଞ୍ଚଳରେ ଭୂସ୍ଖଳନ ହେଉଥିଲେ, ବିକଳ୍ପ ରାସ୍ତା ଓ ନିରାପଦ ସ୍ଥାନକୁ ଚିହ୍ନଟ କରିବା ଓ ପରିବାରର ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଜଣାଇବା ।

→ ଝଡ଼ ଓ ବର୍ଷା ସମୟରେ ଘରୁ ନ ବାହାରିବା । ଘରର ଉପର ମହଲାକୁ ଚାଲିଯିବା ।

→ ଯିବାବେଳେ ଭୂସ୍ଖଳନ ବା ଜଳପ୍ରବାହର ପଥ ପାରିହୋଇ ଯିବା ନାହିଁ । କାରଣ ଏହା ନିରାପଦ ନୁହେଁ । ରାସ୍ତା ବୁଡ଼ିଥିଲେ ପାରି ହେବା ନାହିଁ ।

→ କୌଣସି ଅସ୍ୱାଭାବିକ ଶବ୍ଦ ଯଥା; ପଥର ଗଡ଼ିବା, ମାଟି ଧସିବା, ଗଛ ପଡ଼ିବା, ପାଣି ବୋହିବାର ଶବ୍ଦ କାନ ଡେରି ଶୁଣିବା । ଏପରି ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଲେ ଏହା ଭୂସ୍ଖଳନ ବା ଦ୍ରୁତ ଜଳପ୍ରବାହର ଶବ୍ଦ ହୋଇପାରେ ବୋଲି ଅନୁମାନ କରିବା ଓ ଏଥି ପ୍ରତି ସତର୍କ ରହିବା ।

→ ବର୍ଷା ସମୟରେ ଭୂସ୍ଖଳନ ପ୍ରବଣ ଅଞ୍ଚଳ ଓ ରାସ୍ତାରରେ ଯିବା ନାହିଁ ।

→ ଭୂସ୍ଖଳନ ବିପଦର ଆଶଙ୍କା ଥିଲେ ସ୍ଥାନୀୟ ଜରୁରୀ ବିଭାଗ ଯଥା; ଜିଲ୍ଲା ପ୍ରଶାସନ, ପୋଲିସ୍, ଦମକଳ କେନ୍ଦ୍ର ଆଦିକୁ ଯୋଗାଯୋଗ କରିବା । ପାଖପଡ଼ିଶା ଲୋକଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ସତର୍କ କରିବା ।

→ ଭୂସ୍ଖଳନ ପ୍ରଭାବିତ ଅଞ୍ଚଳରେ ଅଧିକ ଭୂସ୍ଖଳନ ହୋଇଥାଏ, ତେଣୁ ଏହି ଅଞ୍ଚଳରୁ ଦୂରେଇ ରହିବା ।

→ ଭୂସ୍ଖଳନ ହୋଇଥିବା ସ୍ଥାନରେ ସିଧା ପଶି ନ ଯାଇ ଲୋକଙ୍କୁ ଉଦ୍ଧାର ପାଇଁ ଅଭିଜ୍ଞ ଉଦ୍ଧାରକାରୀ ଦଳର ସହାୟତା ନେବା ।

→ ଭୂସ୍ଖଳନ ପରେ ବନ୍ୟା ଆସିପାରେ, ତେଣୁ ସତର୍କ ରହିବା ।

→ ଭୂସ୍ଖଳନ ପରେ ନିଜ ଘରର ମୂଳଦୁଆ, ଚିମିନି, କାନ୍ଥ ଓ ଛାତ ଇତ୍ୟାଦିକୁ ପରୀକ୍ଷା କରି ଘରେ ପ୍ରବେଶ କରିବା ।

→ ନିଜ ଅଞ୍ଚଳରେ ବହୁଳ ମାତ୍ରାରେ ଗଛ କାଟିବାକୁ ବନ୍ଦ କରିବା ଓ ଗଛ ଲଗାଇବାକୁ ସଚେତନ କରାଇବା ।

→ ଅନୈତିକ ଖଣିଖୋଦନ କାର୍ଯ୍ୟ ଚାଲୁଥିଲେ ପ୍ରଶାସନକୁ ଜଣାଇବା ।

→ ବିପଦପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଞ୍ଚଳରେ ନିର୍ମାଣ ଉପରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଲଗାଇବା ନିମିତ୍ତ ପ୍ରଶାସନକୁ ଜଣାଇବା ।

→ ବୃକ୍ଷରୋପଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ କରାଇବା ।

→ ପାହାଡ଼ିଆ ଅଞ୍ଚଳରେ ସୋପାନ ଚାଷ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ।

ତୁମେ ଜାଣିଛ କି ?

- ବୃକ୍ଷରୋପଣ ଏବଂ ନୂତନ ଜଙ୍ଗଲ ସୃଷ୍ଟିର ସଚେତନା ପାଇଁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବର୍ଷ ଜୁଲାଇ ମାସ 1 ତାରିଖରୁ 7 ତାରିଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ 'ବନମହୋତ୍ସବ' ସପ୍ତାହ ପାଳନ କରାଯାଉଛି ।
- ଏହା କେ. ଏମ୍. ମୁନ୍‌ସୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 1950 ମସିହାରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା ।

ତୁମ ପାଇଁ କାମ :

ଉପରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଭୂସ୍ଖଳନ ଘଟଣାର ସ୍ଥାନ, ତାରିଖ, ଦିବସ ସହ ହୋଇଥିବା କ୍ଷୟକ୍ଷତି ସମ୍ପର୍କରେ ଏକ ବିବରଣୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ନିଜ ଖାତାରେ ଲେଖ ।

ଭାରତ ତଥା ଓଡ଼ିଶାର କେତେକ ଅଞ୍ଚଳରେ ଭୂସ୍ଖଳନ ଦେଖାଯାଏ । ଏହା ଏକ ପ୍ରାକୃତିକ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ । ଜଳ ନିଷ୍କାସନର ସମୁଚିତ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଭୂମିର ଉପଯୁକ୍ତ ବିନିଯୋଗ, ଜଙ୍ଗଲ ସୃଷ୍ଟି, ଅତଡ଼ା ଖସିବାର ଆଶଙ୍କା ରହିଥିବା ଅଞ୍ଚଳଗୁଡ଼ିକରେ ଜନବସତି ନ ରଖିବା ବା କମ୍ ରଖିବା ଏବଂ ଜନ ସଚେତନତା ବୃଦ୍ଧି କରିବା ଦ୍ୱାରା ଭୂସ୍ଖଳନ ଜନିତ ବିପଦକୁ ଯଥା ସମ୍ଭବ ହ୍ରାସ କରାଯାଇପାରେ ।

ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟ

ଯେକୌଣସି ଦୁଇଟି ପ୍ରମୁଖ ଭୂସ୍ଖଳନର ସ୍ଥାନ, ତାରିଖ ଏବଂ କ୍ଷୟକ୍ଷତି ସମ୍ପର୍କରେ ଚିତ୍ର ସହ ବିବରଣୀ ଦିଅ ।

କାଳବୈଶାଖୀ

ପିଣ୍ଟୁ ଓ ଚିଣ୍ଟୁ ଭାରି ସାଙ୍ଗ । ଦୁହେଁ ଏକା ଶ୍ରେଣୀରେ ପଢ଼ନ୍ତି । ବାର୍ଷିକ ପରୀକ୍ଷା ସରିଯାଇଥାଏ । ପିଣ୍ଟୁର ମାମୁ ଆସି ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଯିବା ବେଳକୁ ପିଣ୍ଟୁକୁ ତାଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ନେବା ପାଇଁ କହିଲେ । ହେଲେ ପିଣ୍ଟୁର ଜମା ଯିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ନ ଥାଏ । କାରଣ ପରୀକ୍ଷା ସରିଯିବା ହେତୁ ଖରାଦିନ ଛୁଟି ଆରମ୍ଭ ହୋଇଯାଇଥାଏ । ପିଣ୍ଟୁ, ଚିଣ୍ଟୁ ସଙ୍ଗେ ମିଶି ଖେଳାବୁଲା କରିବାକୁ ଯୋଜନା କରିଥିଲା । କିନ୍ତୁ ମାମୁ ବାଧ କରିବାରୁ ସେ ଯିବା ପାଇଁ ବାହାରିଲା । ଏହି ସମୟରେ ଚିଣ୍ଟୁ ତାକୁ ବେଶୀଦିନ ନ ରହି ଶୀଘ୍ର ଆସିବାକୁ କହିଲା ।

ପିଣ୍ଟୁ ତା' ମାମୁ ଘରୁ ଚାରିଦିନ ରହି ଫେରିଲା । ଏତେ ଦିନ ପରେ ଫେରିବାରୁ ଚିଣ୍ଟୁ ତାକୁ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପଚାରିଲା, "ପିଣ୍ଟୁ, ତୋର ଆସିବାରେ କାହିଁକି ଡେରିହେଲା କିରେ ?"

ପିଣ୍ଟୁ କହିଲା, ଆରେ ମୁଁ ଦୁଇଦିନତଳେ ଘରକୁ ଆସିବାକୁ ବାହାରିଥିଲି । କିନ୍ତୁ ହଠାତ୍ ସେ ଦିନ ଖରାବେଳେ ଚାରିଆଡ଼େ ଅନ୍ଧାର ହୋଇଗଲା । ସୂର୍ଯ୍ୟ କେଉଁ ଆଡ଼େ ଲୁଚିଗଲେ । ଜୋର୍‌ରେ ପବନ ବହିଲା । ଘଡଘଡି ସହ କୁଆପଥର ବର୍ଷା ଅଜାଡ଼ି ହୋଇପଡ଼ିଲା । ବହୁ ଜୋର୍‌ରେ ପବନ ବହି ସବୁ ଜିନିଷ ଉଡ଼ାଇନେଲା, କିନ୍ତୁ ଅଳ୍ପ କିଛି ସମୟ ପରେ ସବୁ ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା ।

ମୁଁ ଘରୁ ବାହାରି ଦେଖିଲି, କେଉଁଠି ଗାଈ ଗୁହାଳର ଚାଳ ଉଡ଼ିଯାଇଛି ତ, କେଉଁଠି ଗଛ ଡାଳ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଛି, ଆଉ କେଉଁଠି ବିଦ୍ୟୁତ୍ ତାର ଛିଡ଼ି ତଳେ ପଡ଼ିଛି, ରାସ୍ତାରେ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଖୁଣ୍ଟି ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଛି । ରାସ୍ତାରେ ଗାଡ଼ିମଟର ଚାଲିବା ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଇଛି । ଆଉ ତା'ପରେ......

ଚିନ୍ତା କରି ତଳ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର କହିବା ।

- ଏହି ଗପରେ ପିଣ୍ଟୁ କ'ଣ ସବୁ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛି ?
- ସେହି ଘଟଣାରୁ ତୁମେ କ'ଣ ଚିନ୍ତା କରୁଛ ?
- ତୁମର ଏହିପରି କିଛି ଘଟଣାର ଅନୁଭୂତି ଅଛି କି ? ତାହା ସମ୍ପର୍କରେ କୁହ ।

ତୁମେମାନେ ଖରାଦିନେ ଅନେକ ପ୍ରକାରର ଧୂଳିଝଡ଼ ଓ ତୋଫାନକୁ ସାମ୍ନା କରିଥିବ । ଏହାର ଭୟାବହତାକୁ ମଧ୍ୟ ଅନୁଭବ କରିଥିବ । ତେବେ ଆସ, ଏହା ସମ୍ପର୍କରେ ଆମେ ଅଧିକ କିଛି ଆଲୋଚନା କରିବା ।

ସାଧାରଣତଃ ମାର୍ଚ୍ଚ ଓ ଏପ୍ରିଲ ମାସ ଅପରାହ୍ନରେ ଓଡ଼ିଶା ଓ ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗର ଉପକୂଳବର୍ତ୍ତୀ ଅଞ୍ଚଳରେ ଘଟୁଥିବା ପ୍ରବଳ ଘଡଘଡି ସହ ଘୂର୍ଣ୍ଣିବାତ୍ୟାକୁ କାଳବୈଶାଖୀ କୁହାଯାଏ ।

କାଳବୈଶାଖୀ ହଠାତ୍ ଆସିଥାଏ । ଏଣୁ ବହୁ ଆଗରୁ ଏହାର ସୂଚନା ମିଳେ ନାହିଁ । ପାରିପାର୍ଶ୍ୱିକ ଅବସ୍ଥା ଓ ପାଣିପାଗର ନିମ୍ନ ଲକ୍ଷଣ ପ୍ରକାଶ ପାଇଲେ ଏହା ଆସିବାର ସମ୍ଭାବନା ଅଛି ବୋଲି ଅନୁମାନ କରିବା ।

- ଆକାଶ ଅନ୍ଧାରିଆ ଦେଖାଯିବା,
- ଘଡଘଡି ସହ ବଡବଡ କୁଆପଥର ବର୍ଷା ହେବା,
- ଧୂଳିଆ ରଙ୍ଗର ବାଦଲ ଦେଖାଦେବା,
- ନଳୀ ବା କାହାଳୀ ଭଳି ବାଦଲ ଦେଖାଦେବା,
- ବିଜୁଳି ସହ ଘଡଘଡିର ଭୀଷଣ ଶବ୍ଦ ଶୁଭିବା
- ଘୁଁ ଘୁଁ ଭଳି ଶବ୍ଦକରି ପ୍ରଖର ବେଗରେ ପବନ ବହିବା,
- ଉପରେ ଖରା ଓ ତଳେ କାଳବୈଶାଖୀ ଦେଖାଯାଇପାରେ ଏବଂ ଏହା ସହିତ ପ୍ରବଳ ବର୍ଷା ମଧ୍ୟ ହେଇପାରେ ।

ତୁମେ ଜାଣିଛ କି ?

2021 ମସିହା ମେ'ମାସ 26 ତାରିଖ ଦିନ ଯେତେବେଳେ ବାତ୍ୟା 'ୟାସ୍' (Yaas) ଉପକୂଳବର୍ତ୍ତୀ ଅଞ୍ଚଳ ଦେଇ ଅତିକ୍ରମ କରୁଥିଲା, ତାହା କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା ଜିଲ୍ଲାର ମହାକାଳପଡ଼ା ଅଞ୍ଚଳରେ ଏକ ଘୂର୍ଣ୍ଣିବଳୟ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲା । ଯାହାକି ଗୋଟିଏ କାଳବୈଶାଖୀର ରୂପ ନେଇଥିଲା । ଏହା ସେହି ସ୍ଥାନୀୟ ଅଞ୍ଚଳରେ ବିପତ୍ତି ସୃଷ୍ଟି କରିବା ସହିତ ବହୁତ କ୍ଷୟକ୍ଷତି ଘଟାଇଥିଲା ।

ସେଦିନ ଥାଏ ସୋମବାର 15 ଜୁନ୍ 2020 ମସିହା । ହଠାତ୍ ଏକ ଘୂର୍ଣ୍ଣିବଳୟ କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା ଜିଲ୍ଲାର ରାଜନଗର ଓ ତଳଚୁଆ

ଅଞ୍ଚଳକୁ ସ୍ପର୍ଶ କଲା ଓ ପ୍ରବଳ ଜୋର୍‌ରେ ବର୍ଷା ସୃଷ୍ଟିକଲା । ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଦର୍ଶୀଙ୍କ ଅନୁସାରେ ଏହି ଘୂର୍ଣ୍ଣିବଳୟ ଏକ କାହାଳୀ (ଫନେଲ) ଆକୃତିର ହୋଇଥିଲା । ଘୂର୍ଣ୍ଣିବାତ୍ୟା ସମୟରେ ହଠାତ୍ ଆକାଶ ଅନ୍ଧକାର ଦେଖାଗଲା, ପ୍ରବଳ ପବନ ପ୍ରବାହିତ ହେଲା, ଘରଗୁଡ଼ିକର ଛାତ ଉଡ଼ିଗଲା, ବିଦ୍ୟୁତ୍ ତାର ଛିଣ୍ଡିପଡ଼ିଲା ଓ ଗଛଗୁଡ଼ିକ ଉପୁଡ଼ିଗଲା । ଏହି ଦୁଇଟି ଗାଁର ପ୍ରାୟ ଚବିଶଟି ପରିବାର କ୍ଷୟକ୍ଷତିର ଶିକାର ହୋଇଥିଲେ ।

କାଳବୈଶାଖୀରୁ ସୁରକ୍ଷା ଉପାୟ

କାଳବୈଶାଖୀ ଖରାଦିନେ ହଠାତ୍ ଆସିବା ସହିତ ବହୁ ଧନଜୀବନ କ୍ଷୟକ୍ଷତି କରିଥାଏ । ଏହାଠାରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ପାଇଁ ନିମ୍ନ ବର୍ଣ୍ଣିତ ସୁରକ୍ଷା ଉପାୟଗୁଡ଼ିକୁ ଆପଣାଇବା ଆବଶ୍ୟକ ।

→ ପାଣିପାଗ ବିଭାଗ ତରଫରୁ କାଳବୈଶାଖୀ ସମ୍ପର୍କରେ ପୂର୍ବରୁ ମିଳିଥିବା ସୂଚନାକୁ ଧ୍ୟାନର ସହିତ ଶୁଣିବା ଓ ସତର୍କ ରହିବା ।

→ ନିଜ ଘରର ଏକ ସୁରକ୍ଷିତ ସ୍ଥାନ ବାଛି କାଳବୈଶାଖୀ ସମୟରେ ପରିବାରର ସମସ୍ତ ସଦସ୍ୟ ଏକାଠି ରହିବା ।

→ ଭୂମିର ଅତି ନିକଟତର ହୋଇ ରହିବା ।

→ ଝରକାଠାରୁ ଦୂରେଇ ରହିବା ଏବଂ ଝରକାଗୁଡ଼ିକୁ ଖୁବ୍ ଭଲଭାବରେ ବନ୍ଦ କରିବା ।

→ କଚ୍ଚା ଘରେ ରହୁଥିଲେ, ନିକଟରେ ଥିବା ପକ୍କା ଘରକୁ ଯାଇ ଆଶ୍ରୟ ନେବା ।

→ ଯଦି ଘର ନିକଟରେ କୌଣସି ପକ୍କାଘର ନାହିଁ, ତେବେ ନିଚା ଭୂମି ଉପରେ ପିଠି ମାଡ଼ି ଶୋଇ ରହିବା, ଫଳରେ ଉଡୁଥିବା ଜିନିଷ ଉପର ଦେଇ ଉଡ଼ିଯିବ ।

→ ପୋଲଗୁଡ଼ିକ ଦୁର୍ବଳ ଥିଲେ ଭାଙ୍ଗିଯାଇପାରେ, ତେଣୁ ତା' ପାଖକୁ ନ ଯିବା ।

→ ବଡ଼ ଟେବୁଲ ଭଳି ଓଜନିଆ ଜିନିଷ ତଳେ ଆଶ୍ରୟ ନେବା ଓ ଏହାକୁ ଜାବୁଡ଼ି ଧରି ନିଜକୁ ସୁରକ୍ଷିତ ରଖିବା ।

→ ଛୋଟ ପିଲା, ବୟସ୍କ, ଶାରୀରିକ ଅକ୍ଷମ ଆଦି ଲୋକଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ।

→ ଚାଳ ଓ ଆଜବେଷ୍ଟସ୍ ଘର ପବନ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଥମେ ନଷ୍ଟ ହୁଏ, ତେଣୁ ସେଠାରୁ ଦୂରେଇ ରହିବା ।

→ କାର, ମୋଟର ସାଇକେଲ ବା ସାଇକେଲ୍ ଚଳାଇ ରାସ୍ତାରେ ଯାଉଥିଲେ, ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ କୋଠାଘରକୁ ଚାଲିଯିବା ।

କାଳବୈଶାଖୀ ଚାଲିଗଲା ପରେ କ'ଣ କରିବା ?

କାଳବୈଶାଖୀ ପରେ ସେହି ସ୍ଥାନକୁ ସଜାଡ଼ିବା ପାଇଁ କେଉଁକେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଗଲା ବୋଲି ପିଣ୍ଟୁ କହିଥିବ ?

____

____

____

କାଳବୈଶାଖୀ ପ୍ରଭାବିତ ଅଞ୍ଚଳର ପରିସ୍ଥିତିକୁ ସୁଧାରିବା ପାଇଁ ସରକାରୀ ଓ ବେସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କ ସହିତ ସ୍ଥାନୀୟ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ସହାୟତା ଏକାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ । ତେବେ ଆସ, କାଳବୈଶାଖୀ ଚାଲିଗଲା ପରେ କେଉଁ ସବୁ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା, ସେ ସମ୍ପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କରିବା ।

→ ଘଟଣା ବିଷୟରେ ସ୍ଥାନୀୟ ପ୍ରଶାସନ ଯଥା; ବିଡ଼ିଓ, ତହସିଲଦାର, ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳ, ଜିଲ୍ଲାପାଳ, ପୋଲିସ୍ ବା ଦମକଳ ଅଫିସକୁ ତୁରନ୍ତ ଖବର ଦେବା ।

→ ଖଣ୍ଡିଆ ଖାବରା ହୋଇଥିବା ବା ଭଙ୍ଗା ଘର ଭିତରେ ରହିଯାଇଥିବା ଲୋକଙ୍କୁ ଉଦ୍ଧାର କରିବା । ଆବଶ୍ୟକସ୍ଥଳେ ପ୍ରାଥମିକ ଚିକିତ୍ସା ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟ କରିବା ।

→ ତଳେ ଖସିପଡ଼ିଥିବା ବିଦ୍ୟୁତ୍ ତାର ସମ୍ପର୍କରେ ସ୍ଥାନୀୟ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବିଭାଗକୁ ଜଣାଇବା । ଯାହା ଫଳରେ ଅଘଟଣକୁ ଏଡ଼ାଇ ପାରିବା ।

→ ଭଙ୍ଗାଘର ଭିତରକୁ ପ୍ରବେଶ କରିବାକୁ ଥିଲେ ସତର୍କତା ଅବଲମ୍ବନ କରିବା । ଗୋଡ଼ରେ ଚପଲ ବା ଜୋତା ପିନ୍ଧି ଘର ଭିତରକୁ ପ୍ରବେଶ କରିବା ।

→ ଅନ୍ଧାରୁଆ ଘର ଭିତରେ ପ୍ରବେଶ କଲେ ଟର୍ଚ୍ଚଲାଇଟ୍ ବ୍ୟବହାର କରିବା ।

→ ଘରର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଂଶ ଯଥା: କାନ୍ଥ, କବାଟ, ଚଟାଣ, ପାହାଚ ଏବଂ ଝରକା ଆଦିର ଅବସ୍ଥାକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିବା ଏବଂ ଘରର ନିରାପଦ ସ୍ଥିତିକୁ ଦେଖି ସେହି ଘରେ ରହିବା କି ନାହିଁ ସ୍ଥିର କରିବା ।

କାଳବୈଶାଖୀ ହେଉଛି ଏକ ପ୍ରାକୃତିକ ଘଟଣା ଯାହା ହଠାତ୍ ଆସିଥାଏ । ଏହା ବହୁତ କ୍ଷୟକ୍ଷତି ମଧ୍ୟ କରିଥାଏ । କିନ୍ତୁ ଜନସଚେତନତା ଏବଂ ସତର୍କତା ମାଧ୍ୟମରେ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ବିପର୍ଯ୍ୟୟକୁ ଅନେକାଂଶରେ ଏଡ଼ାଇ ଦିଆଯାଇ ପାରିବ ।

ତୁମ ପାଇଁ କାମ

(ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟ)

ଓଡ଼ିଶା ତଥା ଭାରତରେ ଘଟିଥିବା ଏକ କାଳବୈଶାଖୀର ବିବରଣୀ ଚିତ୍ର ସହ ପ୍ରସ୍ତୁତ କର ।

ଅଭ୍ୟାସ କାର୍ଯ୍ୟ

ପ୍ର. ୧. ଉପଯୁକ୍ତ ଉତ୍ତର ବାଛି ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

(କ) କାଳବୈଶାଖୀ ଘୂର୍ଣ୍ଣିବଳୟ __________ ରୂପ ଧାରଣ କରିଥାଏ ।

(i) କାହାଳୀ ଆକୃତି (ii) ଗୋଲାକୃତି (iii) ବର୍ଗାକୃତି (iv) ଅଣ୍ଡାକୃତି

(ଖ) ମହାବାତ୍ୟାରେ ପବନର ବେଗ ଘଣ୍ଟା ପ୍ରତି __________ କି.ମି.ରୁ ଅଧିକ ହୋଇଥାଏ ।

(i) 118 କି.ମି.ରୁ ଅଧିକ (ii) 150 କି.ମି.ରୁ ଅଧିକ (iii) 88 କି.ମି.ରୁ ଅଧିକ (iv) 222 କି.ମି.ରୁ ଅଧିକ

(ଗ) ଓଡ଼ିଶାର ସବୁଠାରୁ ଶୀତଳତମ ସ୍ଥାନର ନାମ __________ ଅଟେ ।

(i) ଫୁଲବାଣୀ (ii) ରାଇରଙ୍ଗପୁର (iii) ଦେଓମାଳି (iv) ଦାରିଙ୍ଗବାଡ଼ି

(ଘ) ଉତ୍ତରାଖଣ୍ଡର କେଦାରନାଥଠାରେ __________ ମସିହାରେ ଭୂସ୍ଖଳନ ହୋଇଥିଲା ।

(i) 2012 (ii) 2009 (iii) 2013 (iv) 2020

(ଙ) ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କର __________ ବାହିନୀ ବିପତ୍ତି ବିପର୍ଯ୍ୟୟର ସୁରକ୍ଷା ଓ ପରିଚାଳନା ନିମନ୍ତେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଅଛି ।

(i) NDRF (ii) ODRAF (iii) OSEPA (iv) OSDMA

ପ୍ର. ୨. ଗୋଟିଏ ବାକ୍ୟରେ ଉତ୍ତର ଲେଖ ।

(କ) ବିପର୍ଯ୍ୟୟ କହିଲେ କ'ଣ ବୁଝ ?

____

(ଖ) ଓଡ଼ିଶାର କେଉଁକେଉଁ ଜିଲ୍ଲାରେ ଶୀତଳହରୀ ଅନୁଭୂତ ହୁଏ ?

____

(ଗ) ଫନି ଏବଂ ଅମ୍ଫାନ ମହାବାତ୍ୟା କେଉଁ ମସିହାରେ ହୋଇଥିଲା ?

____

(ଘ) ଭାରତରେ କେବେ ବନମହୋତ୍ସବ ସପ୍ତାହ ପାଳନ କରାଯାଏ ?

____

(ଙ) ବାତ୍ୟା ଛାଡ଼ିଗଲା ପରେ ଏହାର ମୁକାବିଲା ପାଇଁ ଜନସାଧାରଣଙ୍କର ଯେ କୌଣସି ଦୁଇଟି କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଲେଖ ।

____

ପ୍ର. ୩. ସଂକ୍ଷେପରେ ଉତ୍ତର ଦିଅ ।

(କ) ବାତ୍ୟାରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ପାଇଁ ଆମେ କିକି ପ୍ରକାରର ସତର୍କତା ଅବଲମ୍ବନ କରିବା ?

____

(ଖ) କାଳବୈଶାଖୀ ଆସିବା ପୂର୍ବରୁ ପାରିପାର୍ଶ୍ୱିକ ଅବସ୍ଥା ଏବଂ ପାଣିପାଗରେ କେଉଁ ସବୁ ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଯାଏ ?

____

(ଗ) କାଳବୈଶାଖୀରେ କେଉଁ ପ୍ରକାରର କ୍ଷୟକ୍ଷତି ଘଟିଥାଏ ?

____

(ଘ) ଭୂସ୍ଖଳନ ସାଧାରଣତଃ କେଉଁ ଅଞ୍ଚଳରେ ହୋଇଥାଏ ଓ ଏହା କିପରି ଭୟାବହତା ସୃଷ୍ଟି କରେ ?

____

(ଙ) ବୃକ୍ଷରୋପଣ ଦ୍ୱାରା ଭୂସ୍ଖଳନକୁ କିପରି ରୋକାଯାଇପାରିବ, ଉପାୟଗୁଡ଼ିକ ଲେଖ ।

____

(ଚ) ଓଡ଼ିଶାର କେଉଁକେଉଁ ଅଞ୍ଚଳରେ ଅଧିକ ବାତ୍ୟା ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ସେଠାରେ କି ପ୍ରକାର କ୍ଷତି ଘଟିଥାଏ ?

____

(ଛ) ଶୀତଲହରୀ କହିଲେ କ'ଣ ବୁଝ ? ଅଧିକ ଶୀତପ୍ରବାହ ସମୟରେ ଆମେ କ'ଣ କରିବା ନାହିଁ ?

____

ପ୍ର. ୪. ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ବିପର୍ଯ୍ୟୟକୁ ଶବ୍ଦଖେଳ ମାଧ୍ୟମରେ ବାହାର କର ।

ଟ	କ	କା	ଚ	ଶ
ଭୂ	ସ୍ଖ	ଳ	ନ	ମ
ମି	ଳ	ବୈ	ବ	ହା
କ	ନ	ଶା	ନ୍ୟା	ବା
ମ୍ପ	ର	ଖୀ	ଥ	ତ୍ୟା

ପ୍ର. ୪.   ମାନଚିତ୍ରରୁ ଦର୍ଶାଅ ।

ଭାରତର କେଉଁ କେଉଁ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ବାତ୍ୟାଦ୍ୱାରା ଅଧିକ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଥା'ନ୍ତି, ମାନଚିତ୍ର ଦେଖି ଚିହ୍ନଟ କର ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ

ମହାମାରୀ

ସେଦିନ ଥାଏ ଗୁରୁବାର, ଖରାବେଳ ସମୟ । ସ୍କୁଲରେ ଖାଇବାଛୁଟି ହୋଇଥାଏ । ସବୁଦିନ ଭଳି ରକି ଓ ବିକି ଦୁହେଁ ସାଙ୍ଗ ହୋଇ ଟିଫିନ୍ ଖାଇବାକୁ ବସିଲେ । ହଠାତ୍ ବିକିର ପେଟ ଖୁବ୍ ଜୋର୍‌ରେ କାଟିଲା ଏବଂ ସେ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇପଡ଼ିଲା । ରକି ଦୌଡ଼ିଯାଇ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀଙ୍କୁ ଡାକିଲା ଏବଂ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ତାକୁ ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ଡାକ୍ତରଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯିବାପାଇଁ କହିଲେ ଓ ଘରେ ଯାଇ ବିଶ୍ରାମ ନେବାକୁ କହିଲେ । ସଂଧ୍ୟା ସମୟରେ ରକି ବିକିକୁ ଦେଖାକରିବାକୁ ଗଲା । ବିକି ଔଷଧ ଖାଇଥିବାରୁ ତାକୁ ଟିକେ ଭଲ ଲାଗୁଥିଲା । ସେ ସମୟରେ ରକି କହିଲା, ବୁଝିଲୁ ବିକି ଆଜି ତୋ ଦେହ ଖରାପ ଦେଖି ମୋ ମନ ଭାରି ଦୁଃଖ ହେଲା ଏବଂ ଜେଜେବାପାଙ୍କ କଥା ମନେପଡ଼ିଲା । ଜେଜେବାପା କହୁଥିଲେ, ତାଙ୍କ ପିଲାଦିନ ସମୟରେ ଗାଁରେ ବିଶୁଦ୍ଧ ପାନୀୟ ଜଳର ଅଭାବ ଓ ଦୂଷିତ ଖାଦ୍ୟ ହେତୁ ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ଲୋକ ପେଟବ୍ୟଥା, ଝାଡ଼ାବାନ୍ତି ଆଦି ରୋଗରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହେଉଥିଲେ ଏବଂ କିଛି ଲୋକ ମୃତ୍ୟୁ ମୁଖରେ ମଧ୍ୟ ପଡୁଥିଲେ । ସେ ସମୟରେ ଗାଁରେ ତାଟି କବାଟ ପଡ଼ିଯାଉଥିଲା । ଏହି ରୋଗଗୁଡ଼ିକ ସେତେବେଳେ ଗୋଟିଏ ଗାଁରୁ ଅନ୍ୟ ଗାଁକୁ ବ୍ୟାପି ମହାମାରୀର ରୂପ ନେଉଥିଲା ।

ତୁମ ପାଇଁ କାମ

ତୁମେମାନେ ଏହିପରି କୌଣସି ମହାମାରୀ ସମ୍ପର୍କରେ ଜାଣିଛ ବା ଶୁଣିଛ କି ? ନିଜନିଜ ମଧ୍ୟରେ ଆଲୋଚନା କରି ତାହା ବିଷୟରେଲେଖ ।

ତୁମେ ଜାଣିଛ କି ?

ମହାମାରୀ (EPIDEMIC)

କୌଣସି ଏକ ରୋଗ ଯେତେବେଳେ ଏକ ସମୟରେ ଅନେକ ଲୋକଙ୍କୁ ସଂକ୍ରମିତ ହୋଇଥାଏ, ଏବଂ ତାହା ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅଞ୍ଚଳ ବା ସମ୍ପ୍ରଦାୟକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିଥାଏ, ତାହାକୁ ମହାମାରୀ କୁହାଯାଏ ।

ବିଶ୍ୱ ମହାମାରୀ (PANDEMIC)

ବିଶ୍ୱ ମହାମାରୀ (Pandemic) ହେଉଛି ଏକ ମହାମାରୀ ଯାହା ଏକ ସମୟରେ ଏକାଧିକ ଦେଶଗୁଡ଼ିକୁ ଦ୍ରୁତ ବେଗରେ ବ୍ୟାପିଥାଏ । ଏହା ଏକ ଭୂତାଣୁ ଦ୍ୱାରା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ବହୁ ଲୋକଙ୍କୁ ଆକ୍ରାନ୍ତ କରିବା ସହିତ ମୃତ୍ୟୁର କାରଣ ହୋଇଥାଏ ।

ସୂଚନା : ତୁମେମାନେ ତଳଶ୍ରେଣୀମାନଙ୍କରେ ମହାମାରୀ ସମ୍ପର୍କରେ ପଢ଼ିଥିବ । ହଇଜା, କଲେରା, ସ୍ୱାଇନ୍ ଫ୍ଲୁ ଭଳି କରୋନା ଭୂତାଣୁ (Covid-19) ମଧ୍ୟ ଏକ ମହାମାରୀ ଯାହାକି ସମଗ୍ର ବିଶ୍ୱକୁ ବ୍ୟାପି ଏକ ବିଶ୍ୱ ମହାମାରୀର ରୂପ ନେଇଛି । ଏହା ୨୦୧୯ ମସିହା ଶେଷ ଭାଗରୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ସାରା ବିଶ୍ୱର ଅପୂରଣୀୟ କ୍ଷତି ଘଟାଇଛି ।

ବର୍ତ୍ତମାନ, ଆସ ବିଶ୍ୱର କେତେକ ପ୍ରମୁଖ ବିଶ୍ୱ ମହାମାରୀ ସମ୍ପର୍କରେ ଜାଣିବା ।

କ୍ର.ନଂ.	ବିଶ୍ୱ ମହାମାରୀର ନାମ	ମସିହା	ପ୍ରଭାବ
୧.	ଫ୍ଲୁ ମହାମାରୀ	1889-1890	ଏହା ଋଷିଆରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ବିଶ୍ୱର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦେଶକୁ ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ବ୍ୟାପିଯାଇଥିଲା ।
୨.	ସ୍ପାନିଶ୍ ଫ୍ଲୁ	1918-1920	ଏଥିରେ ପ୍ରାୟ ଅଧିକାଂଶ ଲୋକ ମୃତ୍ୟୁ ମୁଖରେ ପଡ଼ିବା ସହିତ ଅନେକ ମଧ୍ୟ ପୀଡ଼ିତ ହୋଇଥିଲେ । ବିଶ୍ୱର ବିଭିନ୍ନ ଦେଶରେ ଏହି ମହାମାରୀ ବ୍ୟାପିଥିଲା । ଏହା H_1N_1 ଭୂତାଣୁ ଦ୍ୱାରା ସଂକ୍ରମିତ ହୁଏ ।
୩.	ସ୍ମଲ ପକ୍ସ (Small Pox)	1520	ଏଥିରେ 56 ମିଲିୟନ ଲୋକଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଥିଲା । 1798 ମସିହାରେ ଏହାର ପ୍ରଥମ ଟୀକା ବାହାରିଥିଲା ଏବଂ 1980 ମସିହାରେ WHO ଏହା ନିପାତ ହୋଇଥିଲା ବୋଲି ଘୋଷଣା କରିଥିଲା ।
୪.	ଏଡ଼ସ୍ (AIDs)	1980	ଏହା ଆମେରିକାରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ବିଶ୍ୱର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦେଶକୁ ବ୍ୟାପିଥିଲା । ଏହାଦ୍ୱାରା ବିଶ୍ୱର ପ୍ରାୟ ୪୦ ମିଲିୟନ ଲୋକ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇଥିଲେ । ପ୍ରାୟ ୩୫ ମିଲିୟନ ଲୋକଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଥିଲା । ଏହା HIV ଭୂତାଣୁ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟାପିଥାଏ ।
୫.	H_1N_1 ସ୍ୱାଇନ୍ ଫ୍ଲୁ	2009-10	ଏହା ମେକ୍ସିକୋରୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ବିଭିନ୍ନ ଦେଶକୁ ବ୍ୟାପି ଥିଲା । ସାରା ପୃଥିବୀର ପ୍ରାୟ ୫ ଲକ୍ଷ ଲୋକଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଥିଲା । ଏହା H_1N_1 ଭୂତାଣୁ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟାପିଥିଲା ।
୬.	COVID-19	2019 ର ଶେଷଭାଗ	ଏହା ଭାରତ ତଥା ପୃଥିବୀର ବିଭିନ୍ନ ଦେଶକୁ ବ୍ୟାପି ଯାଇଥିଲା । ଏହା SARS Corona Virus (SARS-COV) ଭୂତାଣୁ ଦ୍ୱାରା ସଂକ୍ରମିତ ହୋଇଥାଏ । ଏଥିରେ ପ୍ରାୟ 5.3 ମିଲିୟନ ଲୋକଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଥିଲା ।

ପୂର୍ବ ପୃଷ୍ଠାରେ ଥିବା ସାରଣୀକୁ ଦେଖି ନିମ୍ନ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦିଅ ।

୧. ମହାମାରୀ କାହାଦ୍ୱାରା ବ୍ୟାପିଥାଏ ?

୨. ମହାମାରୀର ପ୍ରଭାବ କିପରି ହୋଇଥାଏ ?

୩. ବର୍ତ୍ତମାନର Covid-19 ମହାମାରୀର ପ୍ରଭାବଗୁଡ଼ିକ ଆଲୋଚନା କର ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ସମୟରେ ତୁମେମାନେ କରୋନା ମହାମାରୀକୁ ସାମ୍ନା କରିଛ । ଏହାକୁ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସ୍ତରରେ ଚିନ୍ତାଜନକ ଜରୁରୀକାଳୀନ ଜନସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପରିସ୍ଥିତି ଭାବରେ ଘୋଷଣା କରାଯାଇଛି । ମହାମାରୀ ମାନବ ଜୀବନରେ ବିଶ୍ୱବ୍ୟାପି ଅପୂରଣୀୟ କ୍ଷତି ଘଟାଇଥାଏ । ମହାମାରୀ ମନୁଷ୍ୟର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଓ ମାନସିକ ସ୍ତରକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିବା ସହ ସାମାଜିକ, ଆର୍ଥିକ ତଥା ଶିକ୍ଷାଗତ ସ୍ତରକୁ କ୍ଷତି ପହଞ୍ଚାଇଥାଏ । ତେବେ ଆସ, ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ଅଧିକ କିଛି ଆଲୋଚନା କରିବା ।

ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ପ୍ରଭାବ :

ମହାମାରୀ ଏବଂ ବିଶ୍ୱ ମହାମାରୀ ମାନବ ଶରୀର ଓ ମନକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିଥାଏ । ବିଭିନ୍ନ ଗବେଷଣାରୁ ଜଣାଯାଇଛି ଯେ, ମହାମାରୀ ଅନେକ ମାନସିକ ରୋଗ ବ୍ୟାଧି ଯଥା; ଚିନ୍ତା, ବିରକ୍ତି, ଭୟ, କ୍ରୋଧ, ଅନାଗ୍ରହ, ଉଦାସୀନତା, ଅନିଦ୍ରା, ନିରାଶା ଓ ଆତ୍ମ-କ୍ଷତିଜନିତ ସମସ୍ୟା ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ । ତୁମର ଅନୁଭୂତି ଥିବ ଯେ କରୋନା ସମୟରେ ତାଲାବନ୍ଦ (Lockdown) ହେତୁ ଲୋକମାନେ ଅନେକ ମାନସିକ ଚାପର ବଶବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇଥିଲେ । ଏହି ସମୟରେ କିଛିଲୋକ ଜୀବିକା ହରାଇଥିଲେ ଏବଂ ଆଉ କିଛି ଲୋକଙ୍କର ଆୟ ହ୍ରାସ ହେତୁ ସେମାନଙ୍କର ପାରିବାରିକ ଜୀବନରେ ଅନେକ ସମସ୍ୟା ଉପୁଜିଥିଲା । ଛୋଟଛୋଟ ପିଲାମାନେ ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଯାଇ ନ ପାରିବାରୁ ସେମାନଙ୍କର ଶାରୀରିକ, ମାନସିକ ଓ ବୌଦ୍ଧିକ ବିକାଶ ବାଧାପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା । ରୋଗ ବ୍ୟାପିବାର ଭୟ ସମସ୍ତଙ୍କ ମାନସିକ ସ୍ଥିତିକୁ ଦୁର୍ବଳ କରିଦେଇଥିଲା । ମହାମାରୀ ସବୁବର୍ଗର ଲୋକଙ୍କ ମାନସିକ ଓ ଶାରୀରିକ ସ୍ତରରେ କ୍ଷତି ଘଟାଇଥାଏ ।

ତୁମ ପାଇଁ କାମ

ବିଶ୍ୱମହାମାରୀ କରୋନା ଆମ ଭିତରେ କେଉଁ ପ୍ରକାରର ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିଛି, ସାଙ୍ଗମାନଙ୍କ ସହ ଆଲୋଚନା କରି ତୁମ ଖାତାରେ ଲେଖ ।

ସାମାଜିକ ପ୍ରଭାବ :

ମହାମାରୀ ମଣିଷର ମାନସିକ କ୍ଷତି ଘଟାଇବା ସହିତ ଅନେକଗୁଡ଼ିଏ ସାମାଜିକ ସମସ୍ୟା ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ । ମହାମାରୀ ସହିତ ଜଡ଼ିତ କେତେକ ଅନୁଭୂତି ଯେପରିକି; ପ୍ରିୟଜନଙ୍କଠାରୁ ଅଲଗା ହେବା, ସ୍ୱାଧୀନତା ହରାଇବା, ରୋଗର ଅଗ୍ରଗତି ବିଷୟରେ ଅନିଶ୍ଚିତତା ଏବଂ ଅସହାୟତାର ଭୟ ମନୁଷ୍ୟ ସମାଜ ଉପରେ କୁପ୍ରଭାବ ପକାଇଥାଏ । ସାମାଜିକ ଦୂରତା ଏବଂ ଅସହଯୋଗ ମନୋବୃତ୍ତି ଲୋକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଫାଟ ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ । ଏବେକାର COVID-19 ରେ ଲୋକମାନେ ଜୀବିକା ହରାଇବାରୁ ସମାଜରେ ଚୋରୀ, ଲୁଟ, ହତ୍ୟା ଆଦି ବିଭିନ୍ନ ଅନୈତିକ କାର୍ଯ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି । ସମାଜର ବିଭିନ୍ନ ବର୍ଗର ଲୋକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଅସହଯୋଗ, ଅସମାନତା ଓ ଅନାଦର ଭାବନା ବୃଦ୍ଧି ପାଉଛି । କିନ୍ତୁ ଆଧୁନିକ ପ୍ରଯୁକ୍ତି ବିଦ୍ୟା ଓ ଦୂରସଂଚାର ବହୁ ଦୂରରେ ଥିବା ଲୋକଙ୍କୁ ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ କରାଇଛି । ଦୂରସଂଚାର ମାଧ୍ୟମରେ ଲୋକମାନେ ବାର୍ତ୍ତାଳାପ କରି ମାନସିକ ସ୍ତରରେ ଚାପମୁକ୍ତ ହୋଇପାରୁଛନ୍ତି । ବିଭିନ୍ନ ସରକାରୀ ଏବଂ ବେସରକାରୀ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ସଚେତନତା ବାର୍ତ୍ତା, ଗଣମାଧ୍ୟମରେ ସଚେତନତା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଦ୍ୱାରା ଲୋକମାନଙ୍କ ମନରୁ ଭୟ ଦୂର ହୋଇପାରିଛି ।

ଆର୍ଥିକ ପ୍ରଭାବ :

ମହାମାରୀ ବିଶ୍ୱର ଆର୍ଥିକ ମେରୁଦଣ୍ଡକୁ ଦୋହଲାଇ ଦେଇଥାଏ । ବହୁସଂଖ୍ୟାରେ ଲୋକମାନେ ନିଜର ଜୀବିକା ହରାଇଥିବାରୁ ସମାଜରେ ବେରୋଜଗାରୀ ସମସ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥାଏ । ବିଭିନ୍ନ କଳକାରଖାନାଗୁଡ଼ିକରେ ଉତ୍ପାଦନ ବାଧାପ୍ରାପ୍ତ ହେବାରୁ ଶିଳ୍ପକ୍ଷେତ୍ରରେ ବହୁ କ୍ଷତି ହୋଇଥାଏ । ଯୋଗାଯୋଗ ଓ ଯାତାୟତରେ ବାଧା ହେତୁ ବାଣିଜ୍ୟ ବ୍ୟବସାୟରେ କ୍ଷତି ହୋଇଥାଏ । କୃଷି ଓ ଉତ୍ପାଦନ ମଧ୍ୟ ବାଧାପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥାଏ । ମହାମାରୀର ପ୍ରଭାବ ଚାକିରୀ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସମସ୍ୟା ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ ।

ଶିକ୍ଷାଗତ ପ୍ରଭାବ :

ମହାମାରୀ ବିଭିନ୍ନ କ୍ଷେତ୍ରରେ କ୍ଷତି ପହଞ୍ଚାଇଥାଏ । ଶିକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରରେ କ୍ଷତି ଅପୂରଣୀୟ । ଏହି ସମୟରେ ଶାରୀରିକ ଏବଂ ମାନସିକ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟର ସୁସ୍ଥତା ଯେତିକି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଶିକ୍ଷାର ବିକାଶ ମଧ୍ୟ ତା'ଠାରୁ ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଟେ । ଏହି ସମୟରେ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ବିଭିନ୍ନ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକ ଦୀର୍ଘଦିନ ଧରି ବନ୍ଦ ରହିବା ହେତୁ ଶିକ୍ଷା ବାଧାପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥାଏ । ପିଲାମାନଙ୍କର ଶିଖିବାର ଧାରା ମନ୍ଥର ହୋଇଥାଏ । ଉଭୟ ଶିକ୍ଷକ ଓ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କ ମାନସିକ ଚାପ ବଢ଼ିଯାଏ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ କରୋନା ପରିସ୍ଥିତିରେ ଦୀର୍ଘଦିନ ଧରି ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ବନ୍ଦ ହେବା ହେତୁ ପିଲାମାନଙ୍କର ପାଠ ପଢ଼ିବାରେ ଅନେକ ସମସ୍ୟା ଉପୁଜୁଛି । ଆଧୁନିକ ମଣିଷ ଶିକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରରେ ସୁଧାର ଆଣିବା ନିମନ୍ତେ ଦୂର ସଞ୍ଚାରର ସହାୟତାରେ ନୂତନ ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଆପଣାଇ ନେଇଛି । ଏହି ସମୟରେ ସବୁବର୍ଗର ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ଶିକ୍ଷା ଦେବା ନିମନ୍ତେ ବିଭିନ୍ନ ଡିଜିଟାଲ ଶିକ୍ଷଣ ମଞ୍ଚ (Platform) ମାନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି । ଏହି ଶିକ୍ଷଣ ମଞ୍ଚଗୁଡ଼ିକୁ (Platform) ସାର୍ବଜନୀନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ବିଭିନ୍ନ ପୋଟାଲ ଯଥା– DIKSHA Portal, Vidya Daan Portal ମାନଙ୍କରେ ଉପଲବ୍ଧ କରାଯାଉଛି ।

ମହାମାରୀରୁ ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ କ'ଣ କରିବା ଓ କ'ଣ ନ କରିବା :

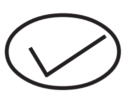

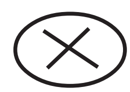

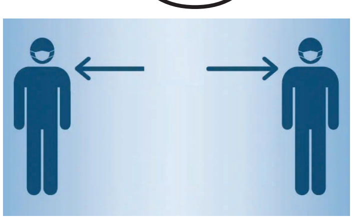

ସାମାଜିକ ଦୂରତା ରକ୍ଷା କରିବା ।

ହାତ ମିଳାଇବା କିମ୍ବା ଆଲିଙ୍ଗନ ନ କରିବା ।

ହାତକୁ ପାଣି ଓ ସାବୁନ୍ ଦ୍ୱାରା ବାରମ୍ବାର ଧୋଇବା ।

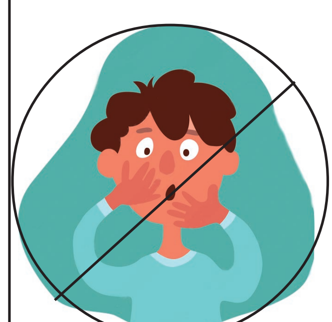

ଆଖି, ନାକ ଓ ପାଟିକୁ ନ ଛୁଇଁବା ।

କାଶିବା ଓ ଛିଙ୍କିବା ସମୟରେ ଟିସୁ ପେପର କିମ୍ବା ହାତର ବାହୁ ଦ୍ୱାରା ମୁହଁକୁ ଢାଙ୍କି ରଖିବା ।

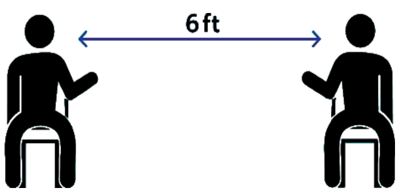

ଦୂରତା ରଖି ବସିବା ।

ସର୍ବଦା ମାସ୍କ ବ୍ୟବହାର କରିବା ।

ସାମାଜିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଯଥା: ବାହାଘର, ବ୍ରତଘର, ସୁଧିକାର୍ଯ୍ୟ ଇତ୍ୟାଦିକୁ ନ ଯିବା ।

ରୋଗୀର ବାସନକୁସନ ଓ ଲୁଗାପଟାକୁ ଅଲଗାଭାବରେ ସଫା କରିବା ।

ଜନଗହଳି ସ୍ଥାନକୁ ନ ଯିବା ।

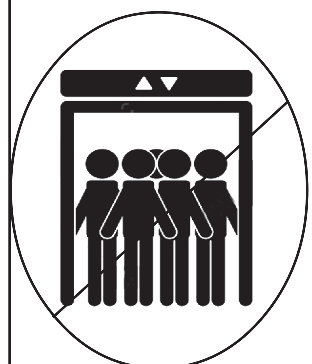

ଗହଳିଥିବା ଲିଫ୍ଟକୁ ବ୍ୟବହାର ନ କରିବା ।

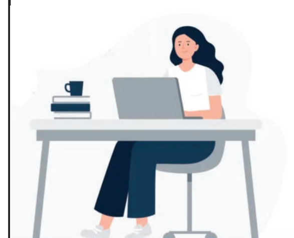

ଦେହ ଖରାପ ଥିଲେ ଘରେ ରହିବା ।

ସର୍ବସାଧାରଣ ସ୍ଥାନରେ ଛେପ ଓ ଖଙ୍କାର ନ ପକାଇବା ।

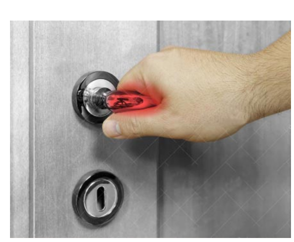

ଅଧିକ ଲୋକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଛୁଆଁ ହୋଇଥିବା ଜିନିଷ ଯଥା: କବାଟର ହ୍ୟାଣ୍ଡେଲ, ଟେବୁଲ୍‌ର ଉପର ଭାଗ, ଚେୟାର ଇତ୍ୟାଦିକୁ ନ ଛୁଇଁବା ।

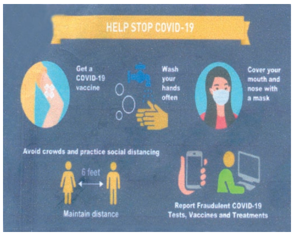

ରୋଗ ସମ୍ପର୍କରେ ସଚେତନତା ସୃଷ୍ଟି କରିବା ।

ସରକାରୀ ଓ ବେସରକାରୀ ସ୍ତରରେ ମିଳୁଥିବା ସହାୟତାକୁ ଲୋକଙ୍କୁ ଜଣାଇବା ।

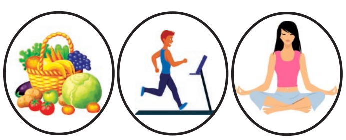

ଯୋଗ, ପ୍ରାଣାୟମ୍, ବ୍ୟାୟାମ, ସୁଷମ ଖାଦ୍ୟପେୟ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେବା ।

ଗଣମାଧ୍ୟମରୁ ନକାରାତ୍ମକ ଧାରଣାଗୁଡ଼ିକୁ ଗ୍ରହଣ ନ କରିବା ।

●●●

ଅଭ୍ୟାସ କାର୍ଯ୍ୟ

ପ୍ର ୧. ସଂକ୍ଷେପରେ ଉତ୍ତର ଦିଅ ।

ମହାମାରୀ ଓ ବିଶ୍ୱ ମହାମାରୀ ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ ?

....

....

....

....

ପ୍ର ୨. ଉପଯୁକ୍ତ ଉତ୍ତର ବାଛି ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

(କ) ଏଡ଼ସ୍ ---------- ମସିହାରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା ।

(i) 1880 (ii) 1980 (iii) 2000 (iv) 2019

(ଖ) କୋଭିଡ଼୍ ୧୯ ଏକ ---------- ଦ୍ୱାରା ସଂକ୍ରମିତ ରୋଗ ।

(i) ଜୀବାଣୁ (ii) ଭୂତାଣୁ (iii) ଜଳ (iv) ବାୟୁ

(ଗ) ସ୍ମଲ୍ ଫକ୍ସ (Small Pox)ର ଟୀକା ---------- ମସିହାରେ ପ୍ରଥମେ ବାହାରି ଥିଲା ।

(i) 1898 (ii) 1998 (iii) 1798 (iv) 1698

ପ୍ର ୩. ପାଠର ଆଲୋଚନା ଆଧାରରେ ଠିକ୍ ଉକ୍ତି ପାଖରେ (✓) ଚିହ୍ନ ଓ ଭୁଲ୍ ଉକ୍ତି ପାଖରେ (×) ଭୁଲ ଚିହ୍ନ ଦିଅ ।

(କ) ସାମାଜିକ ଦୂରତା ରକ୍ଷା କରିବା ।

(ଖ) ଆଖି, ନାକ ଓ ପାଟିକୁ ସବୁବେଳେ ଛୁଇଁବା ।

(ଗ) ସର୍ବସାଧାରଣ ସ୍ଥାନରେ ଛେପ ଓ ଖଙ୍କାର ପକାଇବା ।

(ଘ) ଗହଳି ଥିବା ଲଫ୍ଟକୁ ବ୍ୟବହାର କରିବା ।

(ଙ) କାଶିବା ଓ ଛିଙ୍କିବା ସମୟରେ ଟିସୁ ପେପର ବ୍ୟବହାର କରିବା ।